

PIOTR KALINOWSKI

**MONETY KSIĄŻĄT
OPOLSKICH**

**KATALOG
LATA 1211 - 1666**

KALETY 2009

© Piotr Kalinowski, Kalety 2009

Wydawca:
Wydawnictwo
Piotr Kalinowski
Ks Drozdka 20
42-660 KALETY

ISBN 978-83-61755-17-3

Słowo wstępu

Katalog, który macie Państwo przed sobą powstał na podstawie wydanego w 1901 roku dzieła Friedensburga **Schlesiens Münzen und Medaillen der neuern Zeit**.

Katalog został ułożony nominalowo. Przy większości monet podano ich ceny w euro osiągane współcześnie na aukcjach zarówno stacjonarnych jak i internetowych (dane pochodzą z portali Coinarchives, WCN, e-Bay, i Allegro).

W stosunku do wydania z 2008 roku wprowadzono następujące zmiany: wykreślono 93 pozycje (całe rozdziały omówione w innych katalogach oraz powtórzenia), dodano 49 nowych pozycji oraz 62 fotografie.

Wszystkie uwagi do wyszukanych odmian, układu katalogowego czy wyceny można składać pod adresem pk99@op.pl

Piotr Kalinowski

KAZIMIERZ

1211 - 1230

Kazimierz I opolski (ur. w 1178 lub 1179, zm. 13 maja 1230) – książę opolski i raciborski w latach 1211-1230 z dynastii Piastów. Kazimierz I opolski był jedynym synem Mieszka Płatoniego i Ludmiły pochodzącej najprawdopodobniej z Czech. O życiu jego nie mamy zbyt

wielu wiadomości, a imię tego władcy pojawia się z reguły przypadkiem. Śmierć ojca w 1211 zastała Kazimierza z pewnością w pełni przygotowanego do przejęcia władzy. Zaskakujące jest, że ponad trzydziestoletni książę był prawdopodobnie jeszcze wtedy kawalerem. Nie wiemy kiedy dokładnie się ożenił, jednakże z faktu małoletności synów w latach trzydziestych XIII stulecia można wnosić, że stało się to już po śmierci ojca. Równie tajemnicza jest także osoba małżonki Kazimierza – została nią bliżej nieznana Wiola. Szeroka współpraca księcia opolsko-raciborskiego z Kościołem oczywiście miała również zapewnić bezpieczeństwo przed rewizjonizmem sąsiadów (tylko rdzeń księstwa z Raciborzem był w miarę bezpieczny, bowiem do Opola pretensje mógł w każdej chwili wysunąć Henryk Brodaty, zaś do wschodnich rubieży państwa z Siewierzem, Bytomiem i Oświęcimiem książęta krakowscy). Wobec wzrostu potęgi księcia śląskiego Henryka Brodatego w latach dwudziestych XIII wieku pozycja geopolityczna Kazimierza zaczęła się coraz bardziej komplikować. Książę podjął wówczas jedyną możliwą decyzję – ścisłej współpracy z księciem śląskim. Treści układu wówczas zawartego nie znamy, ale z pewnością podczas nieudanej wyprawy Henryka Brodatego na Kraków w 1225 posiłkowały go oddziały z Raciborza i Opola. Fakt ten poświadcza obecność emigrantów politycznych z Małopolski – Gryfitów po 1225 w księstwie opolsko-raciborskim. Pomoc, jaką okazał im Kazimierz, musiała być nietuzinkowa, skoro Klemens Gryfita wziął na siebie część kosztów budowy murów miejskich w Opolu. Sojusz z Henrykiem Brodatym przyniósł zresztą i nabytek terytorialny – w 1227 w wyniku zamieszania po śmierci Leszka Białego Kazimierz przyłączył do księstwa nadgraniczny gród w Czeladzi. Innym ważnym przejawem rządów Kazimierza było sprowadzanie wzorem Henryka Brodatego osadników niemieckich. Proces ten nie rozwinął się jednak do takich rozmiarów, jak na Dolnym Śląsku. Rozpoczął także proces lokacji miast na prawie niemieckim (pierwszym był biskupi Ujazd w 1222), co wymiennie przyczyniło się do rozwoju gospodarczego księstwa. Śmierć zaskoczyła Kazimierza 13 maja 1230. Został pochowany w ufundowanym hojnie przez siebie klasztorze norbertanek w podopolskich Czarnowasach. Z małżeństwa z Wiolą pozostawił czwórkę nieletnich dzieci – dwóch synów: Mieszka i Władysława, późniejszych książąt opolskich, oraz dwie córki: Więcesławę (została zakonnicą w Czarnowasach) i Eufrozinę (małżonka Kazimierza I kujawskiego, a po jego śmierci Mściwoja II pomorskiego). Po śmierci Kazimierza opiekę nad żoną i dziećmi księcia przejął Henryk Brodaty.

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

Pozycje 1 - 53 wykreślono.

54	Brakteat	----	Ag 0,14g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

55	Brakteat	----	Ag 0,09g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

56	Brakteat	----	Ag 0,11g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

57	Brakteat	----	Ag 0,13g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

58	Brakteat	----	Ag 0,09g	--	--	R*	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

59	Brakteat	----	Ag 0,09g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

60	Brakteat	----	Ag 0,13g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

61	Brakteat	----	Ag 0,15g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

62	Brakteat	----	Ag 0,13g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

63	Brakteat	----	Ag 0,10g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

64	Brakteat	----	Ag 0,12g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

65	Brakteat	----	Ag 0,07g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

66	Brakteat	----	Ag 0,14g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

67	Brakteat	----	Ag 0,07g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

68	Brakteat	----	Ag 0,07g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

69	Brakteat	----	Ag 0,09g	--	--	R8	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

MIESZKO OTYŁY

1230 - 1246

Mieszko II Otyły (ur. ok. 1220, zm. 18 lub 22 października 1246) – książę opolski i raciborski w latach 1230-1246 (samodzielne rządy od 1239 roku, w latach 1234-1239 przeniesiony przez Henryka I Brodatego do Kalisza).

Mieszko II Otyły był najstarszym synem Kazimierza I, księcia opolsko-raciborskiego, i nieznanego pochodzenia księżnej Wioli. W chwili śmierci ojca w 1229 lub 1230 r Mieszko i jego młodszy brat Władysław nie osiągnęli jeszcze pełnoletności, w związku z czym opiekę prawną przejął na nimi książę śląski Henryk I Brodaty oraz matka Wiola. Wzorem Kazimierza, również księżna – wdowa prowadziła politykę ścisłej współpracy z Kościołem. W 1233 r., zapewne za zgodą księcia śląskiego, Wiola wystarała się o bullę od papieża Grzegorza IX, w której Rzym polecał otoczyć ją opieką wraz z dorastającymi synami arcybiskupowi gnieźnieńskiemu oraz biskupowi wrocławskiemu i ołomuńskiemu. Rok później, by uspokoić nastroje, Henryk Brodaty wydzielił Kazimierzowicom ziemię kaliską i rudzką (wieluńską), sam przejmując pełną kontrolę nad Opolszczyzną nie pozbawiając jednak Mieszka i Władysława prawa do tej dzielnicy. W 1238 r. umarł Henryk Brodaty i opiekę na ksiąstwach opolsko-raciborskich przejął jego syn Henryk II Pobożny. Już na progu swojego panowania musiał on uznać pretensje Mieszka II do dzielnicy ojcowskiej. Nie wiadomo dokładnie, kiedy Mieszko II przejął samodzielne rządy, stało się to zapewne pod koniec 1238 lub na początku roku następnego. Jedną z pierwszych decyzji politycznych Mieszka II był ślub z córką księcia mazowieckiego Konrada Judytą co umożliwiło księciu opolsko-raciborskiemu na większą samodzielność w rządach. Spokojnie zapowiadające się rządy Mieszka II zostały brutalnie przerwane przez najazd Mongołów na początku 1241 r. Mieszko nie zamierzał oddać księstwa na pastwę wrogów i stawiał im czoło. Szczęście początkowo sprzyjało księciu opolsko-raciborskiemu i w marcu 1241 pod Raciborzem udało mu się zaskoczyć jeden z oddziałów mongolskich u przeprawy przez Odrę, co dało Henrykowi II więcej czasu na zorganizowanie obrony. Rozprawy z głównymi siłami Mieszko II jednak nie ryzykował i w ślad za księciem śląskim wycofał się do Legnicy. Rozegrana nieopodal grodu bitwa zakończyła się całkowitą klęską wojsk chrześcijańskich, a jedną z jej podstawowych przyczyn była ucieczka hufca opolskiego dowodzonego osobiście przez Mieszka II Otyłego w decydującym momencie starcia. W swoim księstwie Mieszko II pojawił się już zapewne w maju 1241 r. i rozpoczął odbudowę spustoszonych przez wojska mongolskie terytoriów. W 1241 r. za pełnoletniego został uznany Władysław, jednak księstwo opolsko-raciborskie uniknęło podziału, gdyż młodszy syn Kazimierza I zadowolili się uzyskanym od Henryk II Pobożnego księstwem kaliskim. W 1243 r. Mieszko II zaangażował się w zbrojne poparcie swojego teścia Konrada mazowieckiego w walce o tron krakowski. Klęska oddziałów mazowiecko-opolskich pod Suchodolem nie zachwiała wzajemnego zaufania pomimo tego, że Mieszko ściągnął na siebie wyprawy odwetowe Bolesława Wstydlwego. Współpraca przyniosła wymierne korzyści dopiero trzy lata później w postaci przyłączonego grodu w Lelowie. Rychła śmierć Mieszka II nie pozwoliła jednak trwale związać tej księstwem. W polityce wewnętrznej Mieszko II Otyły starał się (bez większych sukcesów) kontynuować politykę ojca w rozprzestrzenianiu osadnictwa na prawie niemieckim. Szczególną opieką księcia cieszyły zakony rycerskie zwłaszcza joannici i Krzyżacy, którym zapisał na Górnym Śląsku dużej wartości posiadłości. Mieszko II Otyły, jak wskazuje na to jego przydomek, nie cieszył się dobrym zdrowiem. Umarł zaledwie w wieku dwudziestu kilku lat 18 lub 22 października 1246 zapisując w testamencie wszystkie swoje posiadłości bratu Władysławowi. Z małżeństwa z Judytą mazowiecką nie dochował się potomstwa.

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

70	Brakteat	----	Ag	--	6440	R8	
----	----------	------	----	----	------	----	--

71	Brakteat	----	Ag	--	6441	R8	
----	----------	------	----	----	------	----	--

72	Brakteat	----	Ag	--	6442	R5	
----	----------	------	----	----	------	----	--

WŁADYSŁAW

1246 - 1281

Władysław opolski (ur. ok. 1225- zm. 27 sierpnia lub 13 września 1281/82), książę kaliski 1234-1244, książę rudzki 1234-1249, książę opolski i raciborski 1246 - 1280/81. Władysław był drugim pod względem starszeństwa synem księcia opolsko-raciborskiego Kazimierza I i nieznanego pochodzenia księżnej Wioli, młodszym bratem Mieszka Otyłego. W chwili śmierci ojca obaj bracia byli

maleoletni, w związku z czym znaleźli się pod opieką matki i księcia śląskiego Henryka I Brodatego. W 1234 roku Henryk Brodaty, pragnąc przejąć pełnię kontroli nad Opolszczyzną, przeniósł Kazimierzowiców do księstwa kaliskiego, nie pozbawiając jednak ich prawa do dziedzictwa ojcowego. W 1241 roku wobec śmierci Henryka II w bitwie pod Legnicą nastąpiło całkowite uniezależnienie się młodszego Kazimierzowica od książąt śląskich. Ostatecznie Władysław utrzymał Kalisz w swoich rękach do 1244 roku, a wielkopolską Rudę jeszcze przez pięć lat. W 1246 roku zmarł bezpotomnie książę opolsko-raciborski Mieszko II Otyły, zostawiając całość swojego dziedzictwa w testamencie Władysławowi. Cechą polityki zagranicznej następnych lat księcia opolsko-raciborskiego było umiejętne manewrowanie pomiędzy pozostałymi księstwami piastowskimi. Władysław ostatecznie zrezygnował z pretensji do ziemi kaliskiej, a zawarty układ umocniony został ślubem z Eufemią Odonicówną - córką Władysława Odonica. Małżeństwo to wkrótce wciągnęło Władysława wzorem pozostałych książąt polskich do wojny węgiersko-czeskiej o spadek po Babenbergach. Początkowo książę opolsko-raciborski poparł Węgrów, wspierając Bolesława Wstydliwego w wyprawie na Opawę i Głubczyce. W 1255 roku jednak, z nieznanych powodów, Władysław zmienił front i wsparł króla Czech Przemysła Ottokara II. Zmiana sojusznika już wkrótce przyniosła realne korzyści w postaci uregulowania po myśli Władysława przebiegu granicy z Czechami. W 1262 roku na zjeździe w Dankowie Władysław podjął próbę przeciągnięcia na stronę czeską Bolesława Wstydliwego i księcia wielkopolskiego Bolesława Pobożnego, jednak bez większych rezultatów. Wtedy też zapewne zachęcony przez króla czeskiego zgłosił pretensje do tronu krakowskiego, co jak przypuszczają historycy wyraziło się zmianą herbu na orla w koronie. Okazja do wystąpienia o władztwo nad Krakowem nastąpiła dopiero w 1273 roku. Władysław korzystając z wypowiedzenia posłuszeństwa Bolesławowi Wstydliwemu przez część możnych wkroczył z siłami opolsko-raciborskimi w granice Małopolski. Do decydującego starcia doszło 2 czerwca 1273 roku pod Bogucinem niedaleko Olkusza, gdzie oddziały Władysława doznały smrotnej klęski. W październiku tegoż roku Bolesław Wstydlivy zorganizował wyprawę odwetową, z powodu jednakże szczupłości sił ograniczył się wyłącznie do zniszczenia dziedzin wroga. W 1274 roku Władysław i Bolesław Wstydlivy zdecydowali się na zawarcie pokoju. Książę opolsko-raciborski zrezygnował wtedy zapewne z pretensji do tronu krakowskiego, w zamian za co nastąpiła korekta granic obu sąsiadujących ze sobą księstw. Wnet po otrzymaniu wiadomości o śmierci Przemysła, książę opolsko-raciborski wtargnął zbrojnie na ziemię opawską, chcąc prawdopodobnie ją zdobyć i przyłączyć do księstwa. Do unormowania stosunków z Czechami doszło dopiero trzy lata później na zjeździe w Wiedniu. Spotkanie to stało się okazją do zawarcia przez Władysława nowego sojuszu, tym razem z księciem wrocławskim Henrykiem IV Probusiem. Układ został przypieczętowany małżeństwem nieznaną z imienia córką księcia opolsko-raciborskiego z władcą Wrocławia. Władysław obiecał wtedy m.in., że będzie wspierał swojego zięcia w staraniach o koronę królewską, pod tym jednak warunkiem, że będzie ukoronowana także jego córka. W polityce wewnętrznej Władysław starał się kontynuować dzieło swoich poprzedników, zwiększając znaczenie kościoła wrocławskiego w swoim księstwie. Był fundatorem wielu klasztorów, nie optując wyraźnie po stronie żadnego z liczących się wówczas zakonów. Innym ważnym przejawem jego rządów było prawo magdeburskie dla całego szeregu miast. Władysław Kazimierzowicz zmarł 27 sierpnia lub 13 września (według innych źródeł) 1281 bądź 1282 roku i pochowany został w kościele dominikańskim w Raciborzu. Pozostawił po sobie jedną córkę i czterech synów, którzy wkrótce podzieliли między siebie jednolitą dotąd księstwo opolsko-raciborskie, byli to: Mieszko cieszyński, Kazimierz bytomski, Bolko I opolski i Przemysław (Przemko) raciborski.

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

73	Brakteat	----	Ag 0,26g	--	6595	R7	
----	----------	------	----------	----	------	----	--

74	Brakteat	----	Ag 0,26g	--	6595	R7	
----	----------	------	----------	----	------	----	--

75	Brakteat	----	Ag 0,22g	--	6594	R5	
----	----------	------	----------	----	------	----	--

76	Brakteat	----	Ag	--	--	R*	
----	----------	------	----	----	----	----	--

77	Brakteat	----	Ag 0,35g	--	--	R7	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

78	Brakteat	----	Ag 0,41g	--	--	R*	
----	----------	------	----------	----	----	----	--

BOLESŁAW

1281 - 1313

Bołko (Bolesław) I opolski (ur. pomiędzy 1254 a 1258, zm. 14 maja 1313 roku) – od 1277 roku koregent w księstwach opolskim i raciborskim, od 1281/2 z bratem Kazimierzem w wyniku podziału w Opolu i Bytomiu, od 1284 samodzielny książę opolski, niemodliński i strzelecki, w latach 1291-1305 lennik Wacława II. Bołko I był trzecim

pod względem starszeństwa synem Władysława opolskiego i Eufemii. Nie wiadomo, kiedy dokładnie się urodził, w każdym razie jeszcze za życia ojca został od 1277 roku współwładcą księstwa opolsko-raciborskiego. W 1281 lub 1282 roku zmarł Władysław opolski pozostawiając jednolite dotąd księstwo do podziału pomiędzy czterech synów. Początkowo bracia rządzili wspólnie, jednak już w 1282 roku nastąpił podział na mocy którego Bołko, razem ze starszym bratem Kazimierzem otrzymał dzielnicę ze stolicą w Opolu i Bytomiu. Ostatecznie dwa lata później Bołko został samodzielnym księciem opolskim. Bołko I ściśle współpracował z księciem wrocławskim Henrykiem IV Probusiem. Szczególnie wyraziście ujawniło się to podczas długotrwałego konfliktu Probusa z biskupem wrocławskim Tomaszem II Zarembą, kiedy Bołko I aktywnie wspierał politykę wrocławskiego Piasta. W 1287 roku w trwającym konflikcie władzy świeckiej z kościelną Bołko wystąpił z próbą mediacji, co wobec wcześniejszego pełnego zwycięstwa militarnego Henryka IV skończyło się po myśli księcia wrocławskiego. Leszek Czarny korzystając z pomocy książąt Władysław Łokietka i Kazimierza Łęczyńskiego 26 lutego 1289 roku napadł pod Siewierzem w księstwie bytomskim niczego nie spodziewające się oddziały śląskie pod dowództwem Henryka III Głogowczyka, Przemka ścinawskiego i Bołka I Opolskiego, wracające z opanowanego Krakowa. Bitwa zakończona sromotną klęską wojsk śląskich była, jak na średniowieczne zwyczaje niezwykle krwawa. Zginął w niej książę ścinawski Przemko, zaś Bołko I ciężko ranny dostał się do niewoli Władysława Łokietka, z której powrócił prawie rok później po zaplaceniu dużego okupu. Zwycięstwo pod Siewierzem umożliwiło także księciu kujawskiemu na dość znaczne złupienie władztwa Bołka w odwecie za poparcie udzielone Probusowi. 17 stycznia 1291 roku w Ołomuńcu doszło do podpisania formalnego układu, w którym Bołko I, wraz z braćmi Mieszkim i Kazimierzem zobowiązali się do udzielenia pomocy zbrojnej przeciwko każdemu wrogowi Przemyślidy. Był to więc hołd lenny - nie wiadomo jednak czy złożony Wacławowi II tylko osobiście, czy jako władcy czeskiemu dziedzicznie. W latach następnych widzimy Bołka I aktywnie wspierającego politykę władcy czeskiego w Polsce. W 1292 roku książę opolski brał udział w wyprawie wojennej skierowanej na Sieradz przeciwko Władysławowi Łokietkowi. Ponownie wojna z księciem kujawskim wybuchła w 1296 roku, kiedy Bołko I wsparł zbrojnie Henryka III Głogowczyka, w jego próbie opanowania Wielkopolski. Polityka ścisłej współpracy z Przemyślidami wkrótce przyniosła Bołkowi I znaczny wzrost znaczenia międzynarodowego. W 1297 roku brał udział w czeskiej koronacji królewskiej swojego protektora, oraz został wyznaczony jako mediator w konflikcie pomiędzy hierarchiami duchownymi z Ołomuńca i Wrocławia. Rok później znaczenie księcia opolskiego sięgnęło apogeum, kiedy został wysłany w zastępstwie Wacława II do Moguncji na spotkanie elektorów Rzeszy, na którym reprezentował zdanie Przemyślidy i gdzie wybrano nowym królem Albrechta Habsburga. Bołko I wsparł w tym roku również wyprawę przeciwko zdezonizowanemu królowi Adolfowi z Nassau. W 1300 roku opolski Piast wziął udział w wyprawie Wacława II do Wielkopolski i jego koronacji królewskiej. Wkrótce po tym za wierną służbę został wynagrodzony stanowiskiem starosty krakowskiego, które z przerwami pełnił przez kilka lat. Wygaśnięcie w 1306 roku dynastii Przemyślidów załamały dotychczasową linię polityki Bołka I. Prowadzone z takim rozmachem wcześniejsze stosunki z sąsiadami uległy znacznemu zawężeniu. Korzystając ze śmierci swojego protektora udało mu się tylko opanować zapewne ziemię wieluńską. Do wielkiej polityki książę opolski próbował powrócić jeszcze w 1311 roku po wybuchu w Krakowie buntu wójta Alberta. W polityce wewnętrznej znamy Bołka I głównie z jego niezwyklej hojności względem instytucji kościelnych. Szczególnie upodobał sobie ufundowany przez siebie klasztor cystersów w Jemielnicy, oraz kościół franciszkanów, gdzie kazał wybudować kaplicę św. Anny. Dbał również o rozwój gospodarczy swojego księstwa lokując na prawie niemieckim wiele miejscowości. Bołko I zmarł 14 maja 1313 roku i został pochowany w kościele franciszkanów w Opolu. Żonaty był z nieznaną bliżej Agnieszką poślubioną około 1280 roku. Z małżeństwa tego doczekał się trzech synów - późniejszych książąt - Bolesława Pierworodnego, Bołka II Opolskiego, oraz Alberta Strzeleckiego.

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

79	Brakteat	----	Ag		--	6443	R*
----	----------	------	----	--	----	------	----

80	Brakteat	----	Ag		--	6444	R5
----	----------	------	----	--	----	------	----

81	Brakteat	----	Ag		--	6445	R5
----	----------	------	----	--	----	------	----

WŁADYSŁAW OPOLCZYK

1356 - 1401

Władysław Opolczyk (ur. pomiędzy 1326 a 1332 - zm. 18 maja 1401 w Opolu) – książę opolski w latach 1356-1401 (jako lennik czeski, do 1370 formalne współrządy z braćmi), 1367-1372 palatyn węgierski, 1368-1372 w Lublińcu, 1370-1392 w ziemi wieluńskiej i Częstochowie, od 1370 (dożywotnio) w Bolesławcu, 1372-1378 wielkorządcą Rusi Halickiej, 1375-1396 w Pszczynie, w 1378 wielkorządcą Polski 1385-1392 w Karniowie, 1378-1392, książę dobrzyński i kujawski (jako lennik Polski), od 1383 w Głogówku, 1382-1385 regent w Strzelcach i Niemodlinie, od 1396 w księstwie opolskim tylko formalnie. Władysław był najstarszym synem księcia opolskiego Bolka II i Elżbiety Świdnickiej. Jeszcze za życia ojca zmarłego w 1356 r. Władysław chcąc zdobyć doświadczenie polityczne wyjechał na Węgry, gdzie ok. 1353 r. znalazł sobie żonę – była to córka wojewody siedmiogrodzkiego Andrzeja Lackfich. Po śmierci Bolka II w 1356 r. Władysław został władcą niewielkiego księstwa opolskiego poddanego zwierzchnictwu czeskiemu, do którego prawa mieli również bracia Bolko III i Henryk. Osobowość najstarszego syna Bolka II pozwoliła mu jednak na całkowite zdominowanie młodszych braci i skłonienie ich do nie rozdrabniania skromnego dziedzictwa. Około 1364 zmarła pierwsza żona Władysława Elżbieta. Nowej księżce opolski poszukiwał sobie na Mazowszu, żeniąc się z córką Siemowita III Eufemią. Wielką karierę polityczną Opolczyk rozpoczął w połowie lat sześćdziesiątych XIV w. wiążąc swoją fortunę z dworem króla węgierskiego Ludwika. Już w 1364 r. Władysław wziął udział w orszaku węgierskim w słynnym zjeździe władców w Krakowie. O wiele ważniejszą jednak misję miał Władysław do wypełnienia dwa lata później, kiedy z polecenia Ludwika negocjował warunki ożenku bratanicy Andegawena z Wacławem IV Luksemburkiem. Wierna służba Andegawenom zaowocowała bardzo szybko i już na początku 1367 r., w związku ze znaną polityki Węgier z uwagi na spodziewaną sukcesję w Polsce, Ludwik zdecydował się mianować Władysława palatynem, co uczyniło księcia opolskiego najważniejszym po królu człowiekiem w państwie. Do kompetencji Władysława należały przede wszystkim szerokie uprawnienia sądownicze, od których odwołać się można było tylko u samego króla. Na pełnym urzędzie Opolczyk wykazywał duże zaangażowanie i zdolności, zwołując w ciągu pięciu lat rządów trzydzieści cztery congregatio generalis na których załatwiano sprawy sądowe. W okresie sprawowania urzędu palatyna książę opolski nie zaniedbywał również polityki zagranicznej biorąc udział m.in. w wyprawie na Bułgarię w 1368 r. W 1370 r. wobec śmierci Kazimierza Wielkiego Opolczyk wziął udział w przygotowaniach gruntu pod objęcie tronu polskiego przez Ludwika. Doprowadził również do obalenia testamentu Kazimierza Wielkiego w jego punktach dotyczących Kазьka Słupskiego i nieślubnych synów króla. Dokonania Piastowicza zostały docenione w postaci otrzymanej od władcy węgierskiego ziemi wieluńskiej i częstochowskiej. Nowy nabytek i ciagle zaangażowanie się w sprawy wielkiej polityki skłoniły Władysława do ostatecznego rozwiązania sprawy księstwa opolskiego. W 1370 r. Opolczyk wydzielił jednemu pozostałemu przy życiu bratu Bolkowi III odziedziczone właśnie po stryju Alberoie księstwo ze stolicą w Strzelcach Opolskich, sam zachowując władzę w ziemi opolskiej. W 1371 r. Władysław stanął na czele wyprawy zbrojnej skierowanej przeciwko Luksemburgom, co nie przeszkodziło stanąć mu rok później na czele misji mediacyjnej mającej rozstrzygnąć spór pomiędzy Karolem IV a Ludwikiem. Otrzymanie namiestnictwa ziemi halickiej. W październiku 1372 r. niespodziewanie książę opolski został pozbawiony niezwykle dochodowego urzędu palatyna. Wprawdzie Władysław zachował większość posiadanych na Węgrzech z tego tytułu dóbr i zamków, lecz znaczenie polityczne księcia znacznie spadło. Swoistą rekompensatą było uczynienie Opolczyka namiestnikiem z rąk węgierskich na Rusi Halickiej. Również na tym nowym stanowisku Piastowicz sprawdził się znakomicie przyczyniając się do rozwoju gospodarczego powierzonych mu terytoriów. W 1378 r. z związku z wydarzeniami, jakie miały miejsce w Krakowie (pogrom Węgrów i wyjazd oburzonej Elżbiety Lokietkówny z kraju) Ludwik zdecydował się odwołać Opolczyka z Rusi i mianować go na opróżnione stanowisko wielkorządcy Polski. Na stanowisku tym Władysław nie wytrwał zbyt długo na skutek oporu szlachty polskiej niezadowolonej z zaangażowania księcia w sprawę zapewnienia dziedzictwa po Ludwiku jego córkom, oraz obarczanie go współwiną za oderwanie od Polski na rzecz Węgier Rusi Halickiej. Jako odszkodowanie za nie zrealizowane ambicje Opolczyk otrzymał od władcy węgierskiego ziemię dobrzyńską, oraz część Kujaw z Bydgoszczą, Inowrocławiem i Gniewkowem. Otrzymane terytoria leżały nad granicą z zakonem krzyżackim, z którym książę opolski wszedł wkrótce w bliskie kontakty, pozwalając m.in. na ściganie przez rycerzy krzyżackich w granicach swojego władztwa przestępców. Obejmując księstwa na Kujawach Władysław wdał się w spór o finanse z biskupem 13

Płockim Dobiesławem Sówką, co spowodowało nawet obłożenie księcia kłatwą kościelną, uchyloną rok później przez arcybiskupa gnieźnieńskiego. Jedną z form zadośćuczynienia Władysława była fundacja klasztoru paulinów na Jasnej Górze w Częstochowie, do którego sprowadzono z ruskiego Belza słynący już z cudowności obraz Matki Bożej. W 1382 r. w krótkim odstępie czasu zmarli: młodszy brat Władysława książę strzelecki Bolko III pozostawiając czwórkę nieletnich synów, oraz bezpotomnie książę niemodliński Henryk. Zgony ten umożliwiły Władysławowi rozszerzenie swoich wpływów na Górnym Śląsku poprzez objęcie rządów namiestniczych Strzelcach i Niemodlinie (dziedziczonym przez bratanków po Bolku III) i bezpośrednią w Głogówku. Opolczyk zajął się również karierą kościelną swojego najstarszego bratanka Jana zwanego Kropidłem starając się z powodzeniem, mimo jego młodego wieku, o godność biskupa poznańskiego. Śmierć Ludwika Węgierskiego. Wcześniej, bo 10 września 1382 r. umarł możny protektor opolskiego Piasta Ludwik Węgierski. Podczas następnego bezkrólewia pomimo wcześniejszego poparcia udzielonego sprawie następstwa córek zmarłego władcy Władysław wystąpił ze swoją własną kandydaturą do korony królewskiej. Wkrótce zdał sobie jednak sprawę, że swojej niepopularności wśród polskich możnych, wobec czego poparł (w związku z upadkiem projektu małżeństwa Jadwigi Andegawenkiej z Wilhelmem Habsburgiem) kandydaturę Siemowita IV płockiego. Wbrew starszej literaturze obecnie raczej wyklucza się możliwość współpracy Opolczyka z Władysławem II Jagiełłą w pierwszym okresie jego rządów. Tym bardziej nie do przyjęcia są przypuszczenia, że w 1386 r. książę opolski został ojcem chrzestnym nowokreowanego króla Polski, bowiem już na początku roku następnego podczas wyprawy Jadwigi na Ruś Czerwoną Władysław wezwał tamtejszą ludność do stawiania oporu przeciw wkraczającym oddziałom polskim. Do ostatecznego zerwania między Opolczykiem a Jagiełłą doszło w 1388 r., kiedy w związku z odebraniem przez króla Polski należącej do dzierżaw Władysława Bydgoszczy doszło do próby zamachu stanu i opanowania grodu wawelskiego. Pokonany i wzięty do niewoli przez starostę generalnego Sędziwoja z Szubina Opolczyk został zmuszony do tymczasowej rezygnacji ze swoich zamiarów. Władysław II Jagiełło zablokował też kandydaturę Jana Kropidły na stanowisko arcybiskupa gnieźnieńskiego. Do kolejnych zadrażnień z królem polskim doszło w maju 1391 r., kiedy Władysław zastawił Krzyżakom zamek w Złotorii. Zdając sobie sprawę z niebezpieczeństwa posiadania przez Opolczyka dzierżaw u granic z Krzyżakami król wydał rozkaz pozbawienia go lenn na terytorium Polski. Przeciwno potęgde Jagiełłowej Opolczyk musiał skapitulować i 1392 przekazał sporne terytoria Polsce (z wyjątkiem zamku w Bolesławcu, który do końca życia Władysława dochował mu wierności i dopiero na wieść o jego śmierci poddał się Jagielle). Piastowicz jednak nie rezygnował sprzedając w 1393 r. swoje prawa do ziemi dobrzyńskiej Krzyżakom. Próbował też zachęcić wielkiego mistrza krzyżackiego Konrada Wallenroda do planu rozbioru Polski pomiędzy zakon, Węgry i Czechy, jednak wobec nieprzygotowania Krzyżaków do konfliktu plan ten nie został zrealizowany. Wojna przerywana rozejmami (m.in. w Nowym Korczynie 26 lipca 1393 r.) zakończyła się ostatecznie w 1396 r. kiedy wojska królewskie zdecydowały się na rajd na śląskie dzierżawy Opolczyka. Wobec zdobycia przez Polaków Strzelca Opolskich i pojawienia się armii królewskiej 6 sierpnia pod Opolem bratankowie Władysława zdecydowali się zawrzeć pokój, w którym zobowiązali się przypilnować starzejącego się księcia. Od tej pory ster rządów w księstwie opolskim praktycznie przejęli młodzi Bolkowicze usuwając Władysława na drugi plan. Zawiedziony z powodu klęski swoich ambitnych planów Władysław Opolczyk zmarł w maju 1401 r. w Opolu. Został pochowany w miejscowym klasztorze franciszkanów. Władysław miał dwie żony, z których oczekiwał się wyłącznie córek.. Wobec braku męskich potomków księstwo opolskie zostało przejęte przez bratanków Władysława – Bolka IV i Bernarda. Wyjątkiem stał się tutaj Głogówek, który otrzymała jako oprawę wdową zmarła pomiędzy 1418 a 1424 r. księżna Eufemia.

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

82	Halercz	----	Ag 0,26g	--	--	R8	
----	---------	------	----------	----	----	----	--

MONETY KSIĘSTWA WIELUŃSKIEGO

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

83	Denar	----	Ag	--	8411	R8	
----	-------	------	----	----	------	----	--

MONETY RUSI CZERWONEJ

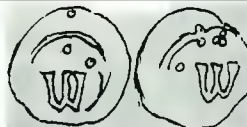
Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

84	Puło	----	Cu 1,08g	--	3049	R5	WCN 30/2004 - 150,-
----	------	------	----------	----	------	----	---------------------

85	Puło	----	Cu 0,79g	--	3048	R5	
----	------	------	----------	----	------	----	--

86	Puło	----	Cu 0,7g	--	3049	R8	
----	------	------	---------	----	------	----	--

87	Puło	----	Cu 1g	--	3050	R8	
----	------	------	-------	----	------	----	--

88	Kwartnik	----	Ag 1,2g	--	3053	R6	WAG 41/2007 - 3200,-
----	----------	------	---------	----	------	----	----------------------

89	Kwartnik	----	Ag 1,32g	--	3054	R8	HDR 8/2004 - 750,-
----	----------	------	----------	----	------	----	--------------------

90	Kwartnik	----	Ag 1,2g	--	3055	R8	
----	----------	------	---------	----	------	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

91	Kwartnik	----	Ag 1,2g	--	3056	R8	
----	----------	------	---------	----	------	----	--

92	Kwartnik	----	Ag 1,2g	--	3056x	R8	
----	----------	------	---------	----	-------	----	--

93	Kwartnik	----	Ag 1,24g	--	3057	R*	
----	----------	------	----------	----	------	----	--

94	Kwartnik	----	Ag 1,2g	--	3052	R8	
----	----------	------	---------	----	------	----	--

95	Kwartnik	----	Ag 1,2g	--	3058	R*	
----	----------	------	---------	----	------	----	--

95A	Kwartnik	----	Ag 1,2g	--	--		
-----	----------	------	---------	----	----	--	--

95B	Kwartnik	----	Ag 1,2g	--	--		
-----	----------	------	---------	----	----	--	--

BOLESŁAW IV

1400 - 1437

Bolko (Bolesław) IV Opolski (ur. pomiędzy 1363 a 1367, zm. 6 maja 1437) – książę strzelecki i niemodliński w latach 1382-1400, książę opolski od 1396 r. (do 1400 r. razem z braćmi, bez Olesna). Bolko IV był drugim pod względem starszeństwa synem księcia opolskiego i strzeleckiego Bolka III i nieznanego pochodzenia Anny W chwili śmierci ojca w 1382 r. był jeszcze małoletni w związku z czym znalazł się pod opieką starszego brata przeznaczonego do kariery duchownej Jana Kropidły i stryja Władysława Opolczyka. Bolko IV wraz z rodzeństwem dziedziczył niewielkiego rozmiaru księstwo strzeleckie, lecz już w krótkim czasie po śmierci ojca w myśl wcześniejszych układów do spadku młodych Bolkowiczów zostało dołączone również księstwo niemodlińskie, odziedziczone po dalszym krewnym Henryku, jednak bez Głogówka, który stryj książąt Władysław Opolczyk zachował dla siebie. Stosunki młodych książąt ze stryjem początkowo układały się wyśmienicie. W 1383 r. Władysław Opolczyk sprzedał im ziemię sośnicowiczą, zaś dziesięć lat później w zamian za udział w wojnie przeciwko królowi Polski Władysławowi Jagielle obiecał im następstwo po sobie, z zastrzeżeniem dożywocia swojej żony Eufemii. Decyzja ta okupiona została spaleniem przez wojska polskie miasta Strzelce Opolskie. 6 sierpnia 1396 r. w związku z pojawieniem się oddziałów królewskich pod Opolem synowie Bolka III zdecydowali się zawrzeć separatystyczny pokój, w którym zobowiązali się ograniczyć władzę Władysława Opolczyka. Bolkowicze dotrzyмали słowa i w księstwie opolskim (z wyjątkiem okręgów Olesna i Lublińca przejętych przez Władysława Jagiellę do czasu wykonania zobowiązań, do książąt opolskich obie miejscowości wróciły w 1401 r.) władzę objął Bolko IV. W 1400 r. dwaj pozostali przy życiu bracia (nie licząc Jana Kropidły, który robił karierę kościelną w Polsce) Bolko IV i Bernard postanowili podzielić się spadkiem w ten sposób, że pierwszy otrzymał ostatecznie księstwo opolskie, zaś drugi został księciem niemodlińskim i strzeleckim. W 1401 r. Bolko IV rzekł się dodatkowo na rzecz młodszego brata odzyskanych właśnie okręgów Lublińca i Olesna. Bolko IV starał się utrzymywać bliskie kontakty z dworem króla czeskiego Wacława IV Z tego też powodu 7 lipca 1402 książę przyłączył się do związku stanów śląskich. W 1417 r. przypomniawszy o sobie niespodziewanie sprawą dziedzictwa po Władysławie Opolczyku. Z pretensjami do spadku (Opola i Głogówka) wystąpili książęta zagańscy, synowie Henryka VIII Wróbla i Katarzyny córki Opolczyka. Z nieznanych powodów na sąd lenny, który się odbył 2 lipca 1417 r. w Pradze nie stawili się książęta opolscy, wobec czego wyrok jaki zapadł był dla nich skrajnie niekorzystny, zobowiązujący do zwrotu dzierżawnych po stryju terytoriów. Tylko nagła śmierć króla czeskiego niespełna rok później i niemożność siłowego wykorzystania okazji przez książąt zagańskich sprawiła, że Bolko IV pozostał przy swoich włościach. W kolejnych latach Bolko IV chcąc odzębąć od siebie niebezpieczeństwo wykonania wyroku praskiego rozpoczął ścisłą współpracę z nowym królem czeskim Zygmuntem Luksemburczykiem, któremu obiecał układem z 18 września 1421 pomoc w walce o koronę czeską. W wyniku tej współpracy dwa lata później w Bratysławie dołączył do paktu mającego na celu rozbiór Polski sygnowanego przez cesarza i zakon krzyżacki, w wyniku którego miał otrzymać wraz z bratem Bernardem ziemię sieradzką i część Wielkopolski. Pomiędzy 1418 a 1424 r. nastąpiło powiększenie domeny Bolka IV i Bernarda w związku ze śmiercią wdowy po Władysławie Opolczyku Eufemii i przejęciem jej oprawy na Głogówku. Po koniec lat 20. XIV w. na Śląsku pojawili się husyci – w toczonej z nimi wojnie Bolko IV początkowo opowiedział się za Luksemburgami, co spowodziło niebezpieczeństwo wypraw odwetowych, których nie powstrzymał nawet pokój zawarty w 1428 r. Wiernie stanie u boku Zygmunta Luksemburczyka zaowocowało za to 16 września 1435 ostatecznym uchynieniem wyroku praskiego. Książę opolski Bolko IV zmarł 6 maja 1437 i został pochowany w miejscowej nekropolii Piastów, kościele franciszkanów w Opolu. Bolko IV od 1398 r. był żonaty z Małgorzatą hrabianką Gorycji, z której doczekał się czterech synów (Bolka V, Jana I, Henryka zmarłego 8 kwietnia 1436 r. w wieku szesnastu lat i Mikołaja I), oraz córki Małgorzaty (żony Ludwika III Lublińskiego).

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

96	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
----	----------	------	----------	-----	--	--	--

97	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
98	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
99	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
100	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
101	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
102	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
103	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
104	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
105	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
106	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
107	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
108	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
109	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
110	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
111	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
112	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
113	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
114	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
115	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
116	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
117	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
118	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
119	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
120	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
121	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
122	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
123	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
124	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
125	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			
126	Brakteat	----	Ag 0,20g	483			

BERNARD NIEMODLIŃSKI

1400 - 1450

Bernard Niemodliński (ur. pomiędzy 1374 a 1378, zm. 2 lub 4 kwietnia 1455) książe niemodliński i strzelecki w latach 1382-1400 razem z braćmi, książe opolski w latach 1396-1400 z Bolkiem IV, od 1400 w wyniku podziału w Niemodlinie i Strzelcach, od 1401 w Oleśnie i Lublińcu, książe prudnicki i głogówecki od ok. 1420 do 1424 r., w latach 1434-1450 w Kluczborku i Byczynie, od 1450 r. usunął się do Olesna. Bernard był czwartym pod względem starszeństwa (najmłodszym) synem księcia opolskiego Bolka III i nieznannej bliżej Anny. W chwili śmierci w 1382 r. ojca małoletni znalazł się pod opieką stryja Władysława Opolczyka i starszych braci Jana Kropidły i Bolka IV. W polityce Bernard pojawił się 6 sierpnia 1396, kiedy podczas rozmów pokojowych toczonych pomiędzy Władysławem Jagiełłą a książętami opolskimi Bernard został zareczony z córką wojewody krakowskiego Spytką z Melsztyna Jadwigą. Projektowane małżeństwo miało być gwarancją, że młodzi Bolkowicze przypłyną starzejącego się Władysława Opolczyka, że ten nie podejmie żadnych kroków przeciw Polsce. Dodatkowym zabezpieczeniem było zajęcie przez Polskę Lublińca i Olesna z okęgami, które miały wrócić do synów Bolka III dopiero, jako wiano córki Spytki. W 1400 r. nastąpił formalny podział księstwa opolskiego. Bernard otrzymał wówczas Strzelce Opolskie i Niemodlin, do których dołożył rok później po ślubie z Jadwigą Melsztyńską Olesno i Lubliniec. W 1402 r. młody książę niemodliński został doceniony wyborem na przewodniczącego związku stanów śląskich. W pierwszych latach samodzielnego rządów Bernard starał się prowadzić politykę bliską Polsce i w 1414 r. wziął nawet udział po stronie Władysława Jagiełły w wojnie z zakonem krzyżackim. Do zmiany doszło w 1417 r., kiedy z pretensjami wobec książąt opolskich do spadku po stryju Władysławie Opolczyku wystąpili synowie księcia żagańskiego Henryka VIII Wróbla, a wnukowie po matce Katarzynie Opolczyka Jan I i Henryk IX. Spór miał zostać rozstrzygnięty na sądzie lennym w Pradze, gdzie wobec nie stawienia się z nieznanymi powodów Bolka IV i Bernarda zapadł 2 lipca 1417 niekorzystny wyrok zobowiązujący książąt opolskich do zwrotu całości spadku książętom żagańskim. Wyroku zatwierdzonego na początku następnego roku przez króla czeskiego Wacława IV nie wykonano, tylko wobec śmierci suwerena rok później i niepokoi wokół obsady tronu w Pradze. W każdym razie przez następne lata, aż do unieważnienia wyroku przez cesarza Zygmunta Luksemburczyka 16 września 1435 Bernard i Bolko IV musieli podjąć ścisłą współpracę z Luksemburgami nie chcąc by sprawa spadku po Władysławie Opolczyku wróciła na wokandę. W 1417 Bernard został rozjemcą w sporze dzieci Spytki z Melsztyna wybuchłym wokół sprawy posagu dla jednej z córek wojewody księżny mazowieckiej. Po śmierci stryjenki wdowy po Władysławie Opolczyku, która nastąpiła pomiędzy 1418 a 1424 r. Bernard zajął wspólnie z bratem Bolkiem IV jej oprawę wdowią tzn. Głogówek, który pod koniec 1424 r. przekazał swojemu bratankowi Bolkowi V Husycie (Woloszkowi). Razem ze starszym bratem Bolkiem IV wziął udział w 1423 r. w zjeździe w Władysławie, na którym postanowiono przeprowadzić rozbiór Polski. Za swój akces książęta opolscy mieli otrzymać ziemię sieradzka i część Wielkopolski, jednak wobec rychłego zbliżenia pomiędzy Zygmuntem Luksemburgiem a Władysławem Jagiełłą układ ten pozostał tylko na papierze. Bliższe kontakty z Luksemburgami nie spowodowały zaniedbania przez Bernarda spraw polskich. W 1424 r. książę niemodliński wziął udział w koronacji na królową polski Zofii Holszańskiej i bawił z tej okazji jakiś czas w Krakowie. Pod koniec lat 20. XV w. Śląskiem wstrząsnęły niepokoje związane z rozwojem ruchu husyckiego. W celu jego zatrzymania Bernard zawarł porozumienie wraz z innymi książętami śląskimi z Zygmuntem Korybutowiczem w Strzelinie 14 lutego 1427 r. Do realizacji postanowień wówczas nie doszło na skutek uwięzienia Zygmunta, w związku z czym w 1428 r. Bernard wraz z bratem zawarł z Husytami pokój, który nie zapewnił jednak pełnego bezpieczeństwa księstw przez nich dzierzonych. W 1434 r. Bernard korzystając z panującego na Śląsku zamieszania wykupił za zgodą książąt brzeskich z rąk husyty Puchały ziemię byczyńską i kluczborską. W celu ukrócenia walk na pograniczu Śląska i Małopolski w 1434 r. odbył się w Będzinie zjazd panów śląskich i polskich z udziałem m.in. księcia Bernarda i biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego, gdzie zobowiązano się wspólnymi siłami rozwiązać problem (układ nie załatwił sprawy, a podjazdowe walki toczyły się aż do 1460 r., ze szczególnym nasileniem w latach 40. XV w.). W 1438 r. wobec wyboru Kazimierza Jagiellończyka na króla czeskiego Bernard złożył mu hołd lenny, jednak wobec rezygnacji z tego tytułu polskiego monarchy i koronacji Albrechta Habsburga 3 grudnia 1438 r. na zjeździe wrocławskim książę niemodliński uznał władzę austriackiego dynasty. W 1443 r. Bernard wraz z bratankiem Bolkiem V podważył legalność zakupu księstwa sieradzkiego przez biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego. Wywołało to nową wojnę, która toczyła się z przerwami aż do 1452 r., co spowodowało znaczne zniszczenia na pograniczu małopolsko-śląskim (m.in. w latach 1446-1448 udało się wojskom księcia niemodlińskiego opanować Będzin). Starzejący się i nie posiadający męskiego potomka książę w 1450 r. zdecydował się odstąpić swojemu najstarszemu bratankowi Bolkowi V w zamian za spłacenie swoich długów Niemodlin i Strzelce Opolskie usuwając się sam do niewielkiego Olesna. Jednocześnie zrezygnował ze swoich praw do księstwa opolskiego na rzecz drugiego z bratanków Mikołaja I. Bernard Niemodliński zmarł 2 lub 4 kwietnia 1455, przekazując resztę swojego spadku Bolkowi V. Nie wiadomo gdzie został pochowany

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

127	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
-----	----------	------	----------	-----	--	--	--

128	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
-----	----------	------	----------	-----	--	--	--

129	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
-----	----------	------	----------	-----	--	--	--

130	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
-----	----------	------	----------	-----	--	--	--

131	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
132	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
133	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
134	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
135	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
136	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
137	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
138	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
139	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
140	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
141	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
142	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
143	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
144	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
145	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
146	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
147	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
148	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
149	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
150	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
151	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
152	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
153	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			
154	Brakteat	----	Ag 0,20g	485			

Nr 155 - 170 wykreślono

JAN I MIKOŁAJ 1437 - 1439

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

170A	Brakteat	----	Ag 0,22g	484			
170B	Brakteat	----	Ag 0,22g	484			
170C	Brakteat	----	Ag 0,22g	484			
170D	Brakteat	----	Ag 0,22g	484			

MIKOŁAJ

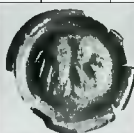
1439 - 1476

Mikołaj I Opolski (urodzony pomiędzy 1422 a 1424 rokiem – zmarł 3 lipca 1476 roku), książę opolski w latach 1437-1476 (od 1439 samodzielnie wcześniej razem z bratem), książę zastawny Brzegu od 1442 (1450) , w Kłuczborku od 1450, w Niemodlinie, Strzelcach i Oleśnie od 1460. Mikołaj I był czwartym pod względem starszeństwa (najmłodszym) synem księcia opolskiego Bolka IV i Irbianki Małgorzaty pochodzącej z włoskiej Gorycji. W momencie śmierci ojca w 1437 roku Mikołaj I był jeszcze małoletni, w związku z czym znalazł się pod opieką starszych braci Bolka V i Jana I. 6 października 1438 roku razem z rodzeństwem złożył hołd lenny kandydatowi na króla czeskiego Kazimierzowi Jagiellończykowi , jednak, w niecałe dwa miesiące później (3 grudnia) związku z rezygnacją polskiego monarchy z tytułu i pokonaniem opozycji w Czechach przez Albrechta Habsburga uznał się na zjeździe we Wrocławiu lennikiem austriackiego dynasty. W 1439 roku niespodziewanie zmarł Jan I, co umożliwiło Mikołajowi objąć samodzielne rządy w księstwie opolskim. Trzy lata później Mikołaj ożenił się z córką księcia brzeskiego Ludwika II. W zamian za rezygnację z posagu rok później Mikołaj otrzymał od najbliższych krewnych żony książąt Jana i Henryka X w zastaw księstwo brzeskie. Z nieznanых powodów w 1447 roku ziemie te znalazły się z powrotem w rękach książąt chojnowskich, którzy zastawili je nawet rycerzowi Heinzowi Stoschowi. Dopiero po nowej ugodzie z 11 kwietnia 1450 Brzeg wraz z okregiem ostatecznie dostał się na powrót w ręce księcia opolskiego. Do kolejnego powiększenia obszaru księstwa doszło na przełomie 1449/50 roku, kiedy stryj księcia władał niemodlińsko-strzelecki Bernard w zamian za udzieloną pożyczkę scedował na rzecz Mikołaja wszelkie swoje uprawnienia do połowy księstwa opolskiego. Rok później dodał również bratankowi ziemię kłuczborską. Wreszcie kiedy w 1460 roku zmarł starszy brat Bolko V posiadłości Mikołaja zostały powiększone o Niemodlin, Strzelce i Oleśno. Na dzielnicach brata Mikołaj utrzymał się pomimo próby przejścia tych terytoriów przez Jerzego z Podiebradów, który chciał zagarnąć spadek po Bolku V, jako opróżnione lenno korony czeskiej. Uгода pomiędzy królem czeskim a Mikołajem została podpisana 16 sierpnia 1460 roku, kiedy Jerzy ostatecznie zaakceptował rządy księcia w Niemodlinie i Strzelcach w zamian za zrzeczenie się uprawnień do Opawy z okregiem (księstwo Mikołaj kupił w 1454 od Ernesta Opawskiego, jednak na skutek oporu czeskiego monarchy nie udało się go przejąć). W tym samym roku Mikołaja spotkały kolejne trudności związane z opanowanymi terytoriami. Wojnę z księciem opolskim rozpoczął władca Oświęcimia Jan IV domagający się spłacenia długów nieżyjącego już teścia Mikołaja Ludwika II. Napastnik, któremu udało się opanować warownie w Leśnicy ostatecznie udało się usunąć przy pomocy mieszczan Wrocławia 6 października po kilkutygodniowych walkach. W 1461 roku zaś w zamian za zrzeczenie się sprawy wdowiej Mikołaj zapłacił szwagierce Jadwidze Biesównie bliżej nie określone odszkodowanie, wreszcie 3 czerwca zakończył długotrwały spór o dobra zagarnięte przez brata kolegiacie głogowskiej zwracając jej nadania ojca Bolka IV. W 1463 roku po raz kolejny powróciła sprawa roszczeń księcia głogowskiego Henryka IX względem spadku po dziadku Władysławie Opoleczyku (wcześniej zmagali się z tym problemem Bolko IV i Bernard Niemodliński). 26 października żądania władcy głogowskiej zostały dodatkowo wsparte przez Jerzego z Podiebradów, który przywrócił uchylone w 1435 roku dekrety Wacława IV Luksemburczyka z 1418 roku. Mikołaj I korzystając z pomocy Wrocławia próbował początkowo stawić zbrojny opór, w końcu jednak 29 kwietnia 1464 zgodził się na ugodę wypłacając za zrzeczenie się praw Henrykowi IX ogromną sumę 14000 złotych węgierskich. W tym samym roku zakończono też spór z biskupem wrocławskim o zagarnięty przez Bolka V Ujazd ustalając możliwość wykupu miasta. 1 września 1466 roku Mikołaj I wraz z innymi książętami śląskimi wystąpił z projektem pogodzenia husyckiego króla czeskiego Jerzego z mieszczanami wrocławskimi oraz z papieżem Pawłem II, ostatecznie jednak na skutek odrzucenia przez katolickiego hierarchę formuły pojednawczej i ogłoszenie Podiebradowicza 23 grudnia tegoż roku wyklętym książę opolski zdecydował się na wojnę z suwerenem zapraszając na zjeździe we Wrocławiu. W nowy konflikt Mikołaj I zbytnio się nie zaangażował w związku z czym Paweł II zagroził opolskiemu Piastowi konsekwencjami kościelnymi bez skutku. 8 czerwca 1469 roku książę opolski podporządkował się królowi węgierskiemu Maciejowi Korwinowi składając mu we Wrocławiu uroczysty hołd lenny jako monarsze czeskiemu . Próba zachowania neutralności podczas wojny Korwina z Polską toczoną od 1471 roku nie dała rezultatu i pod presją władcy węgierskiego wziął udział dwa lata później w wyprawie zbrojnej skierowanej przeciwko związanemu z Jagiellonami księciu Rybnika Wacławowi . Przyniosło to w 1474 roku najazd wojsk polskich na księstwo opolskie, które zostało wtedy znacznie zniszczone. Obroniło się tylko umocnione z rozkazu Mikołaja Opole, sam Piastowicz schronił się wówczas we Wrocławiu pod opieką wojsk węgierskich. W latach 1469-1472 Mikołaj I toczył zakończony sukcesem spór z księciem Toszka Przemysłem o pod gliwickie Łabedy. Mikołaj I Opolski zmarł 3 lipca 1476 roku i został pochowany w klasztorze franciszkanów w Opolu. Z żony Magdaleny Brzeskiej (zmarła 10 września 1497 roku) doczekał się pięciu synów (byli to: Ludwik, Jan II Dobry, Mikołaj II, oraz zmarli w dzieciństwie Bolesław i Bernard), oraz pięć córek (Małgorzata żona Przemysła Toszeckiego, Elżbieta i Katarzyna klaryski wrocławskie, Magdalena, żona Jana V Raciborskiego, oraz zmarła w dzieciństwie Elektre).

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

171	Brakteat	----	Ag 0,22g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

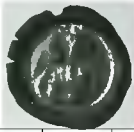
172	Brakteat	----	Ag 0,22g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

173	Brakteat	----	Ag 0,22g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

174	Brakteat	----	Ag 0,22g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

175	Brakteat	----	Ag 0,22g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

176	Brakteat	----	Ag 0,22g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

177	Brakteat	----	Ag 0,22g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

178	Brakteat	----	Ag 0,22g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

24	179	Brakteat	----	Ag 0,22g			
----	-----	----------	------	----------	--	--	--

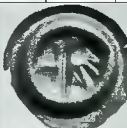
Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

180	Brakteat	----	Ag 0,23g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

181	Brakteat	----	Ag 0,23g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

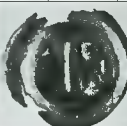
182	Brakteat	----	Ag 0,23g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

183	Brakteat	----	Ag 0,23g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

184	Brakteat	----	Ag 0,25g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

185	Brakteat	----	Ag 0,25g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

186	Brakteat	----	Ag 0,25g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

BOLESŁAW WOŁOSZEK

1430 - 1460

Bołko (Bolesław) V Husyta (Wołoszek, Głogówecki) (ur. ok. 1400, zm. 29 maja 1460) – koregent w księstwie opolskim w latach 1422-1424, książę głogówecki i prudnicki od 1424 r., książę niemodliński i strzelecki od 1450 r., na Oleśnie od 1455 r. Bołko V był najstarszym synem księcia opolskiego Bolka IV i Małgorzaty z Gorycji. Książę został gruntownie wykształcony na uniwersytecie w Pradze, gdzie spotkał się z poglądami reformatora religijnego i społecznego Jana Husa. Na Górnym Śląsku Bołko powrócił zapewne przed 1417 r., w związku z ożenkiem z Elżbietą córką Elżbiety Granowskiej z Pilicy żony Władysława Jagiełły. Małżeństwo przyniosło Piastowi opolskiemu w posagu miasteczko Pilicę oraz skolligacenie z dworem królewskim na Wawelu. Na samodzielne rządy Bołko V nie musiał długo czekać. Jeszcze w 1422 r. został dopuszczony przez ojca do współrządów w księstwie opolskim, zaś dwa lata później, dzięki cesji ojca i stryja Bernarda, został samodzielnym księciem na Głogówku i Prudniku. W 1428 r. Śląsk stał się widowiską burzliwych wydarzeń związanych z wtargnięciem w granice dzielnic oddziałów husyckich. Pod stolicą księstwa Bolka V, Głogówkiem, pojawiło się wojsko pod dowództwem Walka Kudełnika. Młody książę przebywający wówczas w Gliwicach nie tylko zdecydował się wpuścić Husytów do miasta, ale chcąc uniknąć zniszczenia swojego księstwa i przy okazji się wzbogacić sekularyzacją dóbr kościelnych, przystał do innowierców, co potwierdził uroczystą przysięgą. Niebawem też przysłał im na pomoc swoje wojska. Przyłączenie Bolka do Husytów nastąpiło nie tylko ze względów materialnych, ale również ideologicznych. Jeszcze w tym samym roku przejął wszelkie dobra kościelne w swoim księstwie. W 1429 r. w związku z zaangażowaniem Husytów na innych frontach Bołko V opanował na własny rachunek sąsiadujące z księstwem dobra biskupie w kasztelanii nyskiej. W roku następnym razem ze swymi sojusznikami wyprawił się na Jasną Górę leżącą w granicach Polski, oraz wtargnął do należącej do książąt brzeskich ziemi namysłowskiej, gdzie udało mu się zdobyć Kluczbork (Namysłów obronił się dzięki pomocy Wrocławian). Również w kolejnych latach książę głogówecki nie próżnował, stając się władcą większości terenów na Górnym Śląsku i części Dolnego. W swoich podbojach Bołko korzystał z cichej pomocy swoich najbliższych krewnych – ojca księcia opolskiego Bolka IV i stryja, księcia niemodlińskiego Bernarda. Szczęśliwa gwiazda odwróciła się od Bolka V w 1433 r. w związku z klęską w bitwie pod Trzebnicąadaną przez księcia Mikołaja Raciborskiego. Pomimo tego Piastowicz zdołał się utrzymać do końca życia w większości zagarniętych przez siebie dóbr biskupich. W 1443 r. za swoje czyny książę został ukarany ekskomuniką. W latach 1444-1452 Bołko V toczył walki z biskupem krakowskim Zbigniewem Oleśnickim w związku z zakupieniem przez duchownego hierarchę księstwa siewierskiego. Wojna, która toczyła się ze zmiennym szczęściem, mogła trwać tak długo, gdyż Polacy z obawy przed reakcją Habsburgów i cesarza nie zapuszczali się w głąb Śląska. Do ostatecznej zgody doszło na sejmie w Piotrkowie w 1452 r., gdzie Bołko V zaproponował nawet Kazimierzowi Jagiellończykowi pożyczkę pod zastaw ziemi wieluńskiej, w związku z przygotowaniami Polski do rozprawy z zakonem krzyżackim. Wcześniej, bo w 1450 r., stryj księcia głogóweckiego Bernard Niemodliński nie posiadający męskich potomków, zdecydował się oddać większość swoich włości bratankowi. Do dzierżaw Bolka V zostały dołączone wówczas księstwa niemodlińskie i strzeleckie. Pięć lat później, w związku ze śmiercią Bernarda, do spadku zostało dołączone również Oleśno. Książę-heretyk zmarł 29 maja 1460 w ulubionym przez siebie Głogówku i został pochowany w tutejszym kościele franciszkanów. Bołko V był dwukrotnie żonaty. Pierwsze małżeństwo zawarte z córką Elżbiety z Pilicy (zmarła w 1453 r.) rozpadło się około 1450 r. (Pochodził z niego jedyny syn księcia głogóweckiego – Wacław żyjący w latach około 1433-1453. Jego śmierć w 1453 r. bardzo załamała starzejącego się Bolka). W 1451 r. Piast opolski ożenił się powtórnie z pochodzącą z miejscowego rodu szlacheckiego Jadwigą, córką Hińczy Biesa. Małżeństwo to pozostało bezdzietne. Dzierżawy Bolka V zostały przejęte po jego śmierci przez brata księcia, władcę Opola Mikołaja I.

MONETY MIASTA GŁOGÓWEK

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

187	Halerz	----	Ag 0,29g	486	8630	R5	
188	Halerz	----	Ag 0,29g	486	8630	R5	

JERZY FRYDERYK HOHENZOLLERN

1543 - 1552

Jerzy Fryderyk Hohenzollern (niem. *Georg Friedrich*) (ur. 1539, zm. 1603), margrabia Ansbach i Bayreuth, książę karniowski, książę opolsko-raciborski potem żagański, pan Bytomia, Tarnowskich Gór i Bogumina, od 1578 opiekun księcia Prus. Urodził się 5 kwietnia 1539 r. w Ansbach, jako jedyny syn margrabiego Jerzego i jego trzeciej żony księżniczki saskiej Emilii.

Gdy miał niecałe pięć lat zmarł ojciec. Opiekunem został stryj, książę pruski Albrecht, który dziesięć lat później – prawdopodobnie z powodu luterńskiego wyznania – został odsunięty i zastąpił go król Czech Ferdynand I. Rządy sprawował za pośrednictwem urzędników książęcych z Karniowa. W imieniu Jerzego Fryderyka wydano rozporządzenie aby starostowie bytomscy znali oprócz języka niemieckiego także polski. W 1548 r. obiecano drukować ordynację górnica w dwóch językach. W 1552 r. Ferdynand I odebrał Jerzemu Fryderykowi księstwo opolsko-raciborskie i w zamian dał księstwo żagańskie. Sześć lat później margrabia sprzedał je Habsburgowi. Za pełnoletniego uznano go w 1556 r. Wkrótce odziedziczył Bayreuth. W 1556 r. Ferdynand I (od 1555 r. także cesarz) wytoczył proces o dochody z kopalń. Śmierć monarchy przerwała postępowanie. Za czasów Jerzego Fryderyka zwiększył się jego osobisty majątek na ziemi bytomskiej. Ojciec miał dwa miasta i osiem wsi. On posiadał trzy miasta i siedemnaście wsi. W dniu 23 kwietnia 1561 r. w Karniowie nadał Żyglińskimi Górmi prawa miejskie, nową nazwę Georgenberg (od imienia swego patrona) oraz szereg przywilejów gospodarczych. Rok później wydał dla nowego miasta także ordynację górnica. Bytomianie otrzymali 30 kwietnia 1561 r. prawo do organizacji dodatkowych dwóch jarmarków. Nadał przywileje dla cechu kuśnierzy i krawców Tarnogórzanom zezwolił na organizację dodatkowych jarmarków 1 września i 29 stycznia. W dniu 25 lipca 1562 r. w Karniowie nadał Tarnowskim Górmi herb. Osada górnica ostatecznie przekształciła się w miasto. Zezwolił ponadto na budowę składu soli, osobnego ratusza z browarem, wyszynkiem piwnym. Oddzielono władze górnicze od miejskich (do tej poru funkcje administracyjne sprawował Urząd Górniczy). W 1583 r. zalecił aby urzędnicy i starosta ziemski znali język niemiecki i polski. W 1573 r. powołując się na postanowienia traktatu krakowskiego z 1525 r. zażądał przekazania mu władzy nad chorym umysłowo księciem pruskim Albrechtem Fryderykiem. Król polski Stefan Batory uznał jego roszczenia i w 1578 r. Jerzy Fryderyk złożył w Warszawie polskiemu monarsze hołd lenny. W dniu 19 września 1580 r. cesarz i król Czech Rudolf II Habsburg nadał bytomianom prawo do pobierania cel i myt. Dwa lata później Jerzy Fryderyk rozpoczął bezskuteczne starania o nadanie mu ziemi bytomskiej i bogumińskiej w dziedziczne władanie (posiadał je tytułem zastawu). W 1588 r. w Bytomiu toczyły się polsko-austriackie rokowania w sprawie zakończenia walk o polską koronę między Wazami i Habsburgami. W dniu 20 października 1599 r. wydał przywilej generalny dla Tarnowskich Gór, w którym zawarł wszystkie dawne i nadał nowe przywileje „Wolnego Miasta Górniczego”. W 1596 r. wobec braku potomstwa wyznaczył na spadkobiercę Joachima Fryderyka, późniejszego elektora Brandenburgii. Jako dziedziczne miał przejąć on dobra we Frankonii oraz księstwo karniowskie. O ziemię bytomską i bogumińską miał starać się sam. Układ o dziedziczeniu zawarli oni 29 kwietnia 1599 r. w Magdeburgu. Potwierdzono go w tzw. układzie rodzinnym z Gery (niem. *Geraischer Hausvertrag*) z 11 czerwca 1603 r. Zmarł 26 kwietnia 1603 r. w Ansbach i pochowano go w Heilsbronn.

Pozycje 189 - 212 wykreślono.

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

213	Krajcar	1562	Ag	3216	5793	R	
214	Krajcar	1562	Ag	3216	5793	R	
215	Krajcar	1562	Ag	3216	5793	R	

216	Krajcar	1563	Ag	3220	5794	R	FRK 90/2003 - 60,-
-----	---------	------	----	------	------	---	--------------------

217	Krajcar	1563	Ag	3220	5794	R	NLM 103/2001 - 40,-
-----	---------	------	----	------	------	---	---------------------

218	Krajcar	1563	Ag	3220	5794	R	
219	Krajcar	1563	Ag	3220	5794	R	
220	Krajcar	1563	Ag	3220	5794	R	

221	Krajcar	1564	Ag	3229	5795	R2	
222	Krajcar	1568	Ag	3237	5796	R2	
223	Krajcar	1569	Ag	3239	5797	R4	
224	Krajcar	1572	Ag	3247	5798	R2	

225	2 Krajcary	1563	Ag	3219	5799	R2	
-----	------------	------	----	------	------	----	--

226	2 Krajcary	1573	Ag				M&S 3/2005 - 140,-
-----	------------	------	----	--	--	--	--------------------

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

227	Grosz	1575	Ag				
-----	-------	------	----	--	--	--	--

228	Grosz	1579	Ag				WAG 45/2007 - 120,-
229	1/2 Guldena	1562	Ag	3219	5800	R6	

229A	1/2 Guldena	1562	Sn	--	--		
230	1/2 Guldena	1564	Ag	3227	5801	R6	
231	1/2 Guldena	1564	Ag	3228	5802	R4	

232	1/2 Guldena	1565	Ag		5802x	R8	FRK 115/2006 - 1150,-
-----	-------------	------	----	--	-------	----	-----------------------

232A	1/2 Guldena	1565	Ag		5802x		
232B	1/2 Guldena	1565	Sn		--		

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

232C	1/2 Guldena	1565	Ag 12,5g	--	--		
------	-------------	------	----------	----	----	--	--

232D	1/2 Guldena	1566	Ag	--	--		
233	1/2 Guldena	1567	Ag	3233	5803	R3	
234	1/2 Guldena	1568	Ag	3236	5804	R6	

235	1/2 Guldena	1572	Ag				FRK 107/2006 - 650,-
-----	-------------	------	----	--	--	--	----------------------

236	1/2 Guldena	1577	Ag		5804x	R8	
-----	-------------	------	----	--	-------	----	--

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

237	Gulden	1562	Ag	3214	5805	R5	
-----	--------	------	----	------	------	----	--

237A	Gulden	1562	Ag	--	--		
238	Gulden	1563	Ag	3218	5806	R4	

239	Gulden	1564	Ag	3226	5807	R4	FRK 107/2006 - 650,-
-----	--------	------	----	------	------	----	----------------------

240	Gulden	1564	Ag	3224	5808	R4	
-----	--------	------	----	------	------	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

244	Gulden	1565	Ag		5810x	R*	
-----	--------	------	----	--	-------	----	--

245	Gulden	1567	Ag	3232	5812	R3	FRK 72/2002 - 4200,-
-----	--------	------	----	------	------	----	----------------------

246	Gulden	1567	Ag	3231	5811	R3	FRK 90/2003 - 1700,-
247	Gulden	1568	Ag	3234	5813	R5	
248	Gulden	1568	Ag	3235	5814	R6	

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

255	Gulden	1572	Ag 24,4g	3246	5819	R6	
-----	--------	------	----------	------	------	----	--

255A	Gulden	1572	Ag 24,4g	--	--		
------	--------	------	----------	----	----	--	--

255B	Gulden	1572	Ag 24,4g	--	--		
------	--------	------	----------	----	----	--	--

256	Gulden	1573	Ag 24,4g		5820x	R8	NLM 98/2000 - 850,-
257	Gulden	1573	Ag 24,4g		5820	R8	

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

258	Gulden	1574	Ag 24,4g				WAG 25/2004 - 185,-
-----	--------	------	----------	--	--	--	---------------------

259	Gulden	1575	Ag 24,4g				BPN 391/2007 - 525,-
260	Gulden	1575	Ag 24,4g	3252	5821	R3	
261	Gulden	1575	Ag 24,4g		5821x	R8	

262	Gulden	1576	Ag 24,4g		5822	R8	FRK 95/2004 - 775,-
-----	--------	------	----------	--	------	----	---------------------

263	Gulden	1577	Ag 24,4g		5822x	R8	FRK 134/2008 - 650,-
-----	--------	------	----------	--	-------	----	----------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

263A	Gulden	1577	Ag 24,4g		5822x	R8	
------	--------	------	----------	--	-------	----	--

264	Gulden	1577	Ag 24,4g			M&S 3/2005 - 2800,-	
-----	--------	------	----------	--	--	---------------------	--

264A	Gulden	1578	Ag				
------	--------	------	----	--	--	--	--

264B	Gulden	1579	Ag				
265	1/4 Talara	1558	Ag	3205	5823	R6	

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

266	1/4 Talara	1560	Ag 6,91g	3208	5823x	R3	FRK 72/2002 - 5800,-
-----	------------	------	----------	------	-------	----	----------------------

267	1/4 Talara	1561	Ag 6,91g	3212	5824	R6	FRK 98/2005 - 800,-
268	1/4 Talara	1562	Ag 6,91g	3213	5825	R2	

269	1/4 Talara	1576	Ag 6,91g	3255	5826	R2	
270	1/4 Talara	1578	Ag 6,91g	3260	5827	R2	
271	1/4 Talara	1588	Ag 6,91g	3281	5828	R6	
272	1/4 Talara	1591	Ag 6,91g	3291	5829	R6	
273	1/4 Talara	1600	Ag 6,91g	3317	5830	R7	
274	1/2 Talara	1557	Ag	3201	5831	R7	

275	1/2 Talara	1558	Ag	3204	5832	R4	
276	1/2 Talara	1561	Ag	3211	5834	R3	

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

277	1/2 Talara	1576	Ag	3254	5835	R6	
-----	------------	------	----	------	------	----	--

278	1/2 Talara	1578	Ag	3259	5836	R3	
279	1/2 Talara	1578	Ag	3259	5836	R3	
280	1/2 Talara	1580	Ag	3264	5837	R6	

281	1/2 Talara	1581	Ag				HDR 80/2007 - 1900,-
282	1/2 Talara	1582	Ag		5837x	R8	
283	1/2 Talara	1584	Ag	3269	5838	R6	
284	1/2 Talara	1586	Ag	3276	5839	R7	
285	1/2 Talara	1588	Ag	3280	5840	R6	
286	1/2 Talara	1589	Ag	3284	5841	R3	

287	1/2 Talara	1590	Ag 12,4g	3287	5842	R4	M&S 4/2006 - 5000,-
288	1/2 Talara	1591	Ag	3290	5843	R7	

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
289	1/2Talara	1593	Ag	3299	5844	R3	
290	1/2Talara	1599	Ag	3311	5846	R3	
291	1/2Talara	1600	Ag	3316	5847	R6	
292	1/2Talara	1602	Ag	3320	5848	R3	

293	Talar	---	Ag	3271	5849	R5	NLM 119/2004 - 950,-
294	Talar	1557	Ag	3200	5850	R4	

295	Talar	1558	Ag 28,4g	3203	5851	R3	UBS 53/3002 - 875,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	---------------------

295A	Talar	1558	Ag 28,4g	3203	5851	R3	
------	-------	------	----------	------	------	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

296	Talar	1560	Ag 28,4g	3206	5852	R4	M&S 5/2007 - 775,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	--------------------

297	Talar	1560	Ag 28,4g	3207	5883	R4	FRK 113/2006 - 1050,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	-----------------------

298	Talar	1560	Ag 28,4g	3207	5883	R4	
-----	-------	------	----------	------	------	----	--

299	Talar	1561	Ag 28,4g	3210	5884	R4	WAG 29/2005 - 2300,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	----------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

300	Talar	1576	Ag 28,4g	3253	5885	R3	
301	Talar	1577	Ag 28,4g	3256	5886	R6	
302	Talar	1578	Ag 28,4g	3258	5887	R6	

303	Talar	1579	Ag 28,6g	3261	5858	R3	FRK 199/2007 - 2200,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	-----------------------

304	Talar	1579	Ag 28,6g	3261	5858	R3	WAG 26/2004 - 1200,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	----------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

304A	Talar	1579	Ag 28,6g	3261	5858	R3	
------	-------	------	----------	------	------	----	--

305	Talar	1580	Ag 28,6g	3263	5859	R6	FRK 127/2007 - 2400,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	-----------------------

306	Talar	1580	Ag 28,6g	3263	5859	R6	FRK 65/2001 - 850,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	---------------------

307	Talar	1581	Ag 28,4g	3265	5860	R5	
-----	-------	------	----------	------	------	----	--

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

308	Talar	1582	Ag 28,4g	3266	5861	R6	
309	Talar	1583	Ag 28,4g	3267	5862	R6	

310	Talar	1584	Ag 28,4g	3268	5863	R3	
311	Talar	1585	Ag 28,4g	3269	5864	R5	

312	Talar	1586	Ag 28,4g	3275	5865	R4	FRK 131/2007 - 3600,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	-----------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

312A	Talar	1586	Ag 28,4g	3275	5865	R4	
------	-------	------	----------	------	------	----	--

313	Talar	1587	Ag 28,4g	3278	5866	R3	
313A	Talar	1587	Sn	--	--		

314	Talar	1588	Ag 28,4g	3279	5867	R5	BPN 371/2002 - 3300,-
315	Talar	1588	Ag 28,4g	3279	5867	R5	
316	Talar	1589	Ag 28,4g	3283	5868	R3	

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

316A	Talar	1589	Sn	--	--		
------	-------	------	----	----	----	--	--

317	Talar	1590	Ag 28,4g	3286	5870	R3	HWC 419/2006 - 1450,-
318	Talar	1591	Ag 28,4g	3289	5872	R4	
319	Talar	1592	Ag 28,4g	3296	5874	R4	
320	Talar	1593	Ag 28,4g	3297	5875	R4	
321	Talar	1593	Ag 28,4g	3298	5844	R8	

322	Talar	1594	Ag 28,7g	3300	5876	R3	NLM 101/2000 - 1000,-
323	Talar	1594	Ag 28,7g	3300	5876	R3	

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

324	Talar	1595	Ag 28,7g	3302	5877	R4	
325	Talar	1598	Ag 28,7g	3304	5878	R6	

326	Talar	1599	Ag 28,9g	3309	5879	R6	FRK 119/2007 - 1900,-
-----	-------	------	----------	------	------	----	-----------------------

327	Talar	1599	Ag 28,9g	3309	5879x	R8	
328	Talar	1599	Ag 28,9g	3310	5886	R8	

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

329	Talar	1600	Ag 28,9g	3314	5880	R4	M&S 4/2006 - 1350,-
330	Talar	1600	Ag 28,9g	3315	5891	R8	

331	Talar	1601	Ag 28,9g	3318	5881	R4	
332	Talar	1602	Ag 28,9g	3319	5882	R6	
333	Talary	1589	Ag	3282	5862	R6	
334	Talary	1590	Ag	3285	5871	R6	

335	2 Talary	1591	Ag 57,4g	3288	5873	R6	FRK 77/2002 - 3800,-
-----	----------	------	----------	------	------	----	----------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

3362	Talary	1592	Ag 58,2g	3295	5883	R5	FRK 135/2008 - 2200,-
------	--------	------	----------	------	------	----	-----------------------

3372	Talary	1599	Ag 57,8g	3308	5885	R5	UBS 53/2002 - 925,-
------	--------	------	----------	------	------	----	---------------------

3382	Talary	1600	Ag 57,7g	3313	5890	R6	FRK 131/2007 - 4500,-
3393	Talary	1592	Ag	3294	5884	R8	
3403	Talary	1599	Ag	3307	5887	R8	

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

341	3 Talary	1600	Ag 86,8g	3312	5892	R8	FRK 105/2005 - 44500,-
342	4 Talary	1599	Ag	3306	5887	R8	
343	5 Talarów	1599	Ag	3305	5888	R8	
344	Dukat	1557	Au	3199	5893	R8	

345	Dukat	1561	Au	3209	5894	R6	
-----	-------	------	----	------	------	----	--

346	Dukat	1578	Au	3257	5895	R8	
347	Dukat	1592	Au	3293	5896	R8	
348	Dukat	1595	Au	3301	5898	R8	

349	Dukat	1596	Au	3303	5899	R8	
-----	-------	------	----	------	------	----	--

350	2 Dukaty	1592	Au	3292	5897	R8	
350A	4 Dukaty	1592	Au	--	--		

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

351	6 Dukatów	1558	Au	3202	5833	R8	
-----	-----------	------	----	------	------	----	--

352	Gulden złoty	1563	Au	3217	5900	R8	
-----	--------------	------	----	------	------	----	--

MONETY BRANDENBURG - ANSBACH

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

Pośmiertny

353	1/8 Talara	1603	Ag	--	--		BPN 381/2004 - 250,-
-----	------------	------	----	----	----	--	----------------------

Pośmiertny

354	1/4 Talara	1603	Ag	--	--		HDR 71/2003 - 1250,-
-----	------------	------	----	----	----	--	----------------------

Pośmiertny

355	1/2 Talara	1603	Ag	--	--		FRK 77/2002 - 320,-
-----	------------	------	----	----	----	--	---------------------

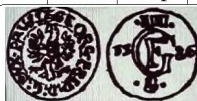
Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

356	Talar	1603	Ag	--	--		M&S 3/2005 - 2100,-
357	2 Talary	1603	Ag	--	--		Pośmiertny

MONETY KSIĘSTWA PRUSKIEGO

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

358	Tetnar	1586	Ag	--	3823	R3	
-----	--------	------	----	----	------	----	--

359	Tetnar	1588	Ag	--	3824	R2	
-----	--------	------	----	----	------	----	--

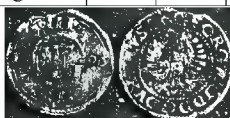
360	Tetnar	1591	Ag	--	3825	R2	All 4/2008 - 35,-
361	Tetnar	1593	Ag	--	3826	R3	

362	Tetnar	1594	Ag	--	3827	R2	FRK 84/2003 - 170,-
-----	--------	------	----	----	------	----	---------------------

363	Tetnar	1595	Ag	--	3828	R2	
-----	--------	------	----	----	------	----	--

364	Tetnar	1596	Ag	--	3827	R3	All 4/2008 - 10,-
-----	--------	------	----	----	------	----	-------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

365	Szeląg	1586	Ag	--	3828	R4	
-----	--------	------	----	----	------	----	--

367	Szeląg	1591	Ag	--	3829	R2	WCN 34/2006 - 40,-
-----	--------	------	----	----	------	----	--------------------

368	Szeląg	1593	Ag	--	3830	R2	
-----	--------	------	----	----	------	----	--

369	Szeląg	1594	Ag	--	3833	R2	All 4/2008 - 150,-
-----	--------	------	----	----	------	----	--------------------

370	Szeląg	1595	Ag	--	3834	R2	
-----	--------	------	----	----	------	----	--

371	Szeląg	1596	Ag	--	3835	R4	
-----	--------	------	----	----	------	----	--

372	Grosz	1586	Ag	--	3837	R3	WAG30/2005 - 150,-
-----	-------	------	----	----	------	----	--------------------

373	Grosz	1586	Ag	--	3836	R3	
-----	-------	------	----	----	------	----	--

54	374	Grosz	1587	Ag	--	3838	R2	WCN 34/2006 - 100,-
----	-----	-------	------	----	----	------	----	---------------------

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

375	Grosz	1587	Ag	--	3838	R2	FRK 115/2006 - 270,-
-----	-------	------	----	----	------	----	----------------------

376	Grosz	1589	Ag	--	3839	R3	WCN 23/2001 - 135,-
377	Grosz	1594	Ag	--	3840	R4	

378	Grosz	1595	Ag	--	3841	R2	WCN 23/2001 - 100,-
-----	-------	------	----	----	------	----	---------------------

379	Grosz	1596	Ag	--	3842	R2	FRK 115/2006 - 190,-
-----	-------	------	----	----	------	----	----------------------

380	Grosz	1597	Ag	--	3843	R2	All 3/2008 - 525,-
-----	-------	------	----	----	------	----	--------------------

381	Trojak	1586	Ag	--	3844	R7	
382	Trojak	1586	Ag	--	3845	R8	Popiersie

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

383	Trojak	1588	Ag	--	3846	R3	WCN 34/2006 - 315,-
-----	--------	------	----	----	------	----	---------------------

384	Trojak	1589	Ag	--	3847	R3	WCN 33/2005 - 375,-
-----	--------	------	----	----	------	----	---------------------

385	Trojak	1590	Ag	--	3848	R6	
-----	--------	------	----	----	------	----	--

386	Talar	1586	Ag	--	3849	R6	
-----	-------	------	----	----	------	----	--

387	Dukat	1586	Au	--	3851	R*	
-----	-------	------	----	----	------	----	--

388	Dukat	1587	Au 3,45g	--	3852	R6	WCN 29/2003 - 1900,-
-----	-------	------	----------	----	------	----	----------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

389	Dukat	1588	Au 3,45g	--	3853	R5	BPN 381/2004 - 900,-
-----	-------	------	----------	----	------	----	----------------------

390	Dukat	1589	Au 3,41g	--	3854	R5	FRK 109/2006 - 700,-
391	Dukat	1590	Au 3,41g	--	3855	R7	
392	Dukat	1591	Au 3,41g	--	3856	R7	

393	Dukat	1595	Au 3,41g	--	3857	R6	BPN 389/2006 - 625,-
-----	-------	------	----------	----	------	----	----------------------

394	Dukat	1596	Au	--	3858	R6	BPN 381/2004 - 800,-
395	Dukat	1597	Au	--	3859	R6	

396	10 Dukatów	1550	Au	--	3850	R*	
-----	------------	------	----	----	------	----	--

GABRIEL BETHLEN

1622 - 1625

Gábor Bethlen – węg. *Bethlen Gábor*, słow. *Gabriel Betlen* – (ur. w 1580 w Marosillye – dziś rum. *Ilia*, zm. 15 listopada 1629 w Gyulaféhevár – dziś rum. *Alba Iulia*), książę Siedmiogrodu w latach 1613–1629 (po wymarcu rodu Batorych), książę opolski 1622–1625 i przywódca powstania antyhabsburskiego w Królestwie Węgier na terenie dzisiejszej Słowacji podczas wojny trzydziestoletniej. Obrany królem Węgier (1620–1621).

Był synem Lupusa Bethlena i Fruzsiny Lázár de Szárhegy. Pochodził ze średniej szlachty, jednak jego ród już w XVI w. osiągnął znaczącą pozycję w kraju. Był protestantem wyznania reformowanego, a więc w okresie kontrreformacji w naturalny sposób znajdował się w obozie antyhabsburskim. Początkowo był w służbie na dworze księcia Siedmiogrodu, Zygmunta Batorego. Wykorzystując słabość władzy za jego następcy, Gábora Batorego, w 1613 r. sultan Ahmed I ogłosił Bethlena księciem Siedmiogrodu. Nominacja ta została następnie zatwierdzona także przez siedmiogrodzki sejm w Kolozsvárze. Bethlen wzmocnił wydatnie władzę książęcą i podniósł prestiż Siedmiogrodu na arenie europejskiej. W 1615 cesarz Maciej Habsburg uznał jego władzę, ale stosunki z Wiedniem pozostały napięte. W czasie wojny trzydziestoletniej, jako wyznawca kalwinizmu, Bethlen otwarcie wystąpił przeciwko Habsburgom. W 1619 r. sprzymierzył się z Czechami i wystąpił zbrojnie przeciwko cesarzowi niemieckiemu i królowi węgierskiemu - Ferdynandowi II. Zajął północne Węgry, a w listopadzie tegoż roku oblegał Wiedeń. Jednak dywersja oddziałów polskich lisowczyków, którzy najechali północny Siedmiogród, zmusiła Bethlena do zwinienia oblężenia Wiednia i zawarcia z Ferdynandem II zawieszenia broni. 16 stycznia 1620 r. zawarto rozejm w Bratysławie. W sierpniu 1620 sejm w Bańskiej Bystrzycy obwołał Bethlena królem Węgier, ale ten nie zdecydował się na koronację. Zrzekł się pretensji do tronu węgierskiego w traktacie pokojowym zawartym 6 stycznia 1622 r. w Nikolsburgu, w zamian za siedem komitatów Górnych Węgier oraz księstwa opolskie i raciborskie. Ferdynand zobowiązał się do zapłacenia Bethlenowi odszkodowania w wysokości 50 tys. forintów i do przestrzegania postanowień pokoju wiedeńskiego. Bethlen formalnie objął władzę na Górnym Śląsku 30 maja 1622 r. W Opolu i Raciborzu zaczęto bić lichą monetę. Miejscowa ludność była jednak nieufna i żywiła pogardę wobec nowego władcy. 20 stycznia 1624 r. na mocy rozejmu w Bańskiej Bystrzycy utracił księstwo opolsko-raciborskie oraz 5 komitatów węgierskich. Kiedy główny ciężar walk wojny trzydziestoletniej przeniósł się na teren Niemiec, Bethlen w 1623 r. wtargnął na Morawy, gdzie pod Hodoninem otoczył wojska cesarskie, dowodzone przez samego Wallensteina. Cesarz zaproponował pokój, który zawarto 8 maja 1624 r. w Wiedniu na warunkach pokoju nikolsburskiego. Bethlen, szukając w Europie sprzymierzeńców, pojął w 1625 r. za żonę Katarzynę Brandenburską, siostrę Marii Eleonory Hohenzollern. Zachęcony sukcesami ligi antyhabsburskiej i obietnicami francuskiego kardynała Richelieu jeszcze raz wystąpił w 1626 r. przeciwko Ferdynandowi II. Traktat pokojowy zawarty w tym samym roku w Bratysławie potwierdzał jednak jedynie postanowienia z Nikolsburga. Dalsze działania Bethlena skupiły się na próbach szukania sojuszników przeciw Habsburgom na zachodzie Europy. Jednocześnie myślał on o koronie polskiej. W 1627 prowadził rokowania, m.in. z Gustawem II Adolfem i z Moskwą w sprawie objęcia tronu polskiego. Zarówno ze względu na poprawę sytuacji ekonomicznej, jak również rozkwit oświaty, kultury i sztuki, okres rządów Gábora Bethlena jest uważany za "złoty wiek" Siedmiogrodu. G. Bethlen był dwukrotnie żonaty: z Zuzanną Károlyi (zm. w 1622 r.) oraz z wspomnianą Katarzyną, córką Jana Zygmunta, elektora brandenburskiego. Nie doczekał się potomstwa.

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

397	2 Krajcary	1622	Ag	2910	6449	R7	
-----	------------	------	----	------	------	----	--

398	3 Krajcary	1622	Ag 0,80g	2909	6450	R2	HDR 74/2004 - 850,-
399	3 Krajcary	1622	Ag 0,80g	2909	6450	R2	

400	3 Krajcary	1623	Ag 0,80g	2917	6451	R4	HDR 11/2006 - 400,-
-----	------------	------	----------	------	------	----	---------------------

401	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		HDR 2007 - 150,-
-----	-------------	------	----------	------	------	--	------------------

402	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		WAG 37/2006 - 80,-
-----	-------------	------	----------	------	------	--	--------------------

403	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		WAG 30/2005 - 35,-
-----	-------------	------	----------	------	------	--	--------------------

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

404	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
-----	-------------	------	----------	------	------	--	--

405	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459	All 3/2008 - 35,-	
-----	-------------	------	----------	------	------	-------------------	--

406	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
-----	-------------	------	----------	------	------	--	--

407	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
-----	-------------	------	----------	------	------	--	--

Z błędem 1263

408	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
409	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
410	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
411	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
412	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
413	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		

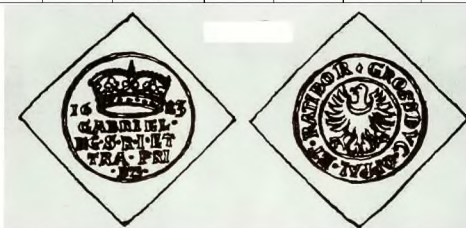
Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
414	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
415	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
416	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
417	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
418	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
419	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
420	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
421	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
422	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
423	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
424	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
425	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
426	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
427	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
428	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
429	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
430	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
431	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
432	24 Krajcary	1623	Ag 2,70g	2913	6459		
433	Grosz	1621	Ag 1,40g				

434	Grosz	1622	Ag 1,40g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

435	Grosz	1623	Ag 1,40g				
436	Grosz	1623	Ag 1,40g				

437	Grosz	1623	Ag 1,40g		6448	R8	
-----	-------	------	----------	--	------	----	--

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

Próba w miedzi

438	Grosz	1624	Cu				HDR 71/2003 - 25,-
439	Grosz	1624	Ag 1,40g				
440	Grosz	1624	Ag 1,40g				
441	Grosz	1624	Ag 1,40g				
442	Grosz	1624	Ag 1,40g				

443	Grosz	1625	Ag 1,40g				
444	Grosz	1625	Ag 1,40g				

445	Grosz	1625	Ag 1,40g				WAG 30/2005 - 30,-
446	Grosz	1625	Ag 1,40g				

447	Grosz	1625	Ag 1,40g				WAG 42/2007 - 70,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	--------------------

448	Grosz	1625	Ag 1,40g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

449	Grosz	1625	Ag 1,40g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

450	Grosz	1626	Ag 1,40g				HDR 70/2006 - 40,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	--------------------

451	Grosz	1626	Ag 1,40g				HDR 10/2006 - 40,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	--------------------

451A	Grosz	1626	Ag 1,40g				HDR 10/2006 - 40,-
------	-------	------	----------	--	--	--	--------------------

452	Grosz	1626	Ag 1,40g				HDR 8/2004 - 60,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	-------------------

452A	Grosz	1626	Ag 1,40g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

453	Grosz	1626	Ag 1,40g				FRK 87/2003 - 40,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	--------------------

453A	Grosz	1626	Ag 1,40g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

454	Grosz	1627	Ag 1,40g				NLM 101/2000 - 60,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

455	Grosz	1627	Ag 1,40g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

456	Grosz	1627	Ag 1,40g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

457	Grosz	1628	Ag 1,40g				HDR 8/2004 - 30,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	-------------------

458	Grosz	1629	Ag 1,40g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

459	2 Grosze	1629	Ag				
-----	----------	------	----	--	--	--	--

460	3 Grosze	1622	Ag 1,7g	2907	6452	R7	
-----	----------	------	---------	------	------	----	--

461	3 Grosze	1623	Ag 1,5g	2916	6456	R5	
462	3 Grosze	1623	Ag 1,5g	2916	6456	R5	

463	3 Grosze	1623	Ag 1,7g	2914	6454	R5	
464	3 Grosze	1623	Ag 1,7g	2914	6453	R5	

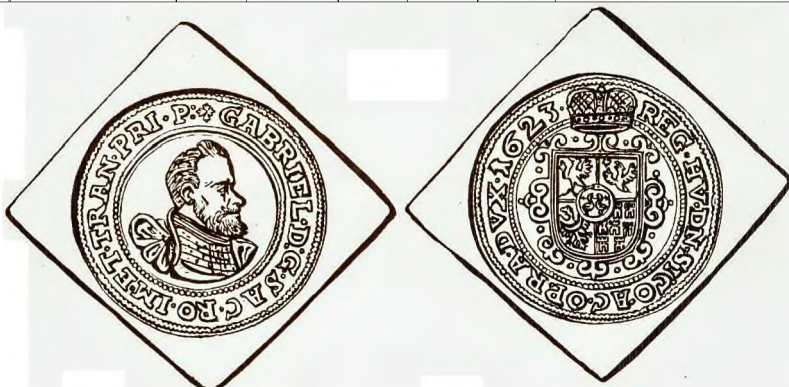

465	3 Grosze	1623	Ag	2915	6455	R8	
-----	----------	------	----	------	------	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

4661/2 Talara	1623	Ag	2912	6461	R7	
---------------	------	----	------	------	----	--

467	1/2 Talara	1623	Ag	2911	6460	R8	
-----	------------	------	----	------	------	----	--

468	1/2 Talara	1627	Ag 14,1g				
-----	------------	------	----------	--	--	--	--

469	1/2 Talara	1627	Ag 13,9g			
-----	------------	------	----------	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
470	1/2 Talara	1627	Ag 13,9g				

471	1/2 Talara	1628	Ag 14,2g				WAG 46/2008 - 4000,-
472	3/4 Talara	1623	Ag 21,4g				Klipa

473	Talar	1622	Ag 28,6g				HDR 77/2006 - 3000,-
474	Talar	1625	Ag 28,6g				

475	Talar	1626	Ag 28,6g				HDR 80/2007 - 1200,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

476	Talar	1627	Ag 28,6g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

477	Talar	1627	Ag 28,6g				HDR 79/2006 - 1100,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

478	Talar	1627	Ag 28,6g				HDR 76/2005 - 900,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

479	Talar	1627	Ag 28,6g				STJ 1/2004 - 1700,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

480	Talar	1627	Ag 28,6g				FRK 95/2004 - 2800,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

480A	Talar	1627	Ag 28,6g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

480B	Talar	1627	Ag 28,6g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

480C	Talar	1627	Ag 28,6g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

480D	Talar	1627	Ag 28,6g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

481	Talar	1627	Ag 28,2g				
482	Talar	1627	Ag 26,5g				Klipa

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

483	Talar	1628	Ag 28,6g				FRK 127/2007 - 750,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

484	Talar	1628	Ag 28,6g				HDR 77/2006 - 1200,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

485	Talar	1628	Ag 28,6g				HDR 75/2005 - 900,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

486	Talar	1628	Ag 28,6g				FRK 98/2005 - 820,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

487	Talar	1628	Ag 28,6g				HDR 74/2004 - 975,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

488	Talar	1628	Ag 28,6g				G&M 135/2004 - 725,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

489	Talar	1628	Ag 28,6g				BPN 381/2004 - 200,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

490	Talar	1628	Ag 28,6g				
491	Talar	1628	Ag 28,6g				

492	Talar	1628	Ag 28,6g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

493	Talar	1629	Ag 28,6g			FRK 134/2008 - 1100,-
-----	-------	------	----------	--	--	-----------------------

494	Talar	1629	Ag 28,6g			HDR 76/2006 - 1100,-
-----	-------	------	----------	--	--	----------------------

495	Talar	1629	Ag 28,6g		UBS 62/2005 - 2300,-
-----	-------	------	----------	--	----------------------

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

496	Talar	1629	Ag 28,6g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

497	1 1/2 Talara	1627	Ag 42,5g				HDR 74/2004 - 5400,-
498	1 1/2 Talara	1627	Ag 42,5g				
499	1 1/2 Talara	1627	Ag 42,5g				
500	1 1/2 Talara	1628	Ag 42,5g				

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

501	1 1/2 Talara	1628	Ag 43,0g				
501	1 1/2 Talara	1628	Ag 43,0g				

502	2 Talary	1626	Ag 58,0g	2906	6462	R7	
-----	----------	------	----------	------	------	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
503	2 Talary	1626	Ag 58,0g				
504	2 Talary	1626	Ag 58,0g				

505	2 Talary	1627	Ag 57,2g				HDR 76/2005 - 1200,-
-----	----------	------	----------	--	--	--	----------------------

506	2 Talary	1627	Ag 56,9g				FRK 110/2006 - 24250,-
-----	----------	------	----------	--	--	--	------------------------

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

5072	Talary	1627	Ag 57,2g				
------	--------	------	----------	--	--	--	--

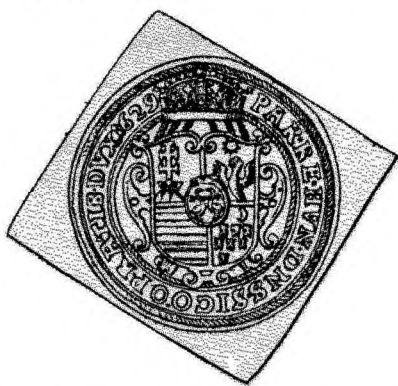

5082	Talary	1627	Ag 57,2g				Klipa
------	--------	------	----------	--	--	--	-------

5092	Talary	1628	Ag 57,3g				
------	--------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

510	2 Talary	1629	Ag 56,0g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

511	2 Talary	1629	Ag 56,0g				
-----	----------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

514	2 1/2 Talara	1628	Ag 71,8g				NYSXIV/2007 - 3425,-
515	3 Talary	1627	Ag 86,6g				

516	3 Talary	1627	Ag 84,0g				HDR 74/2004 - 2200,-
517	3 Talary	1628	Ag 84,0g				
518	3 Talary	1628	Ag 84,0g				Klipa
519	3 Talary	1629	Ag 84,0g				Klipa

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

520	3 Talary	1629	Ag 84,0g				
521	4 Talary	1628	Ag 117g				
522	4 Talary	1628	Ag 117g				Klipa

523	Dukat	1622	Au 3,5g				
-----	-------	------	---------	--	--	--	--

524	Dukat	1623	Au 3,48g				FRK 125/2007 - 1200,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	-----------------------

525	Dukat	1624	Au 3,48g				BPN 375/2003 - 2000,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	-----------------------

525A	Dukat	1624	Au 3,48g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

526	Dukat	1625	Au 3,48g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

527	Dukat	1626	Au 3,48g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

528	Dukat	1627	Au 3,48g				
529	Dukat	1627	Au 3,48g				

530	Dukat	1628	Au 3,48g				HDR 74/2004 - 750,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

531	Dukat	1628	Au 3,48g				UBS 57/2003 - 1600,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

532	Dukat	1629	Au 3,48g				FRK 91/2004 - 650,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

533	Dukat	1629	Au 3,48g				NAC 28/2005 - 850,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

533A	Dukat	1629	Au 3,40g				
5342	Dukaty	1627	Au 7,00g				

5352	Dukaty	1628	Au 7,13g				FRK 139/2008 - 6000,-
5363	Dukaty	1627	Au 10,5g				

537	10 Dukatów	1622	Au 35g				
-----	------------	------	--------	--	--	--	--

538	10 Dukatów	1628	Au 35g				
-----	------------	------	--------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

539	10 Dukatów	1628	Au 35g				
-----	------------	------	--------	--	--	--	--

MONETY SIEDMIOGRODU

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

540	Fenig	1623	Cu				
-----	-------	------	----	--	--	--	--

541	Fenig	1626	Cu				
-----	-------	------	----	--	--	--	--

542	Fenig	1628	Cu				
543	Fenig	1628	Cu				

544	Obol	1621	Ag 0,30g				
-----	------	------	----------	--	--	--	--

545	Obol	1621	Ag 0,30g				
-----	------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
546	Obol	1622	Ag 0,30g				
							
547	Obol	1626	Ag 0,30g				
							
548	Denar	1614	Ag 0,50g				
549	Denar	1614	Ag 0,50g				
							
550	Denar	1620	Ag 0,50g				
							
550A	Denar	1620	Ag 0,50g				
							
551	Denar	1621	Ag 0,50g				
							
552	Denar	1621	Ag 0,50g				
							
553	Denar	1621	Ag 0,50g				
554	Denar	1621	Ag 0,50g				
555	Denar	1622	Ag 0,50g				
556	Denar	1623	Ag 0,50g				
557	Denar	1623	Ag 0,50g				
558	Denar	1623	Ag 0,50g				
559	Denar	1623	Ag 0,50g				
560	Denar	1624	Ag 0,50g				
							
561	Denar	1625	Ag 0,50g				

Nr	Nominał	Rok	Metał	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

562	Denar	1626	Ag 0,50g				
563	Denar	1626	Ag 0,50g				

564	Denar	1626	Cu				Próba w miedzi
565	Denar	1627	Cu				Próba w miedzi

566	Denar	1627	Au 3,4g				Próba w złocie
-----	-------	------	---------	--	--	--	----------------

567	Denar	1627	Au 3,4g				Próba w złocie
-----	-------	------	---------	--	--	--	----------------

568	Denar	1629	Ag 0,50g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

569	Grosz	1617	Ag 1,40g				
570	Grosz	1617	Ag 1,90g				Klipa

571	Grosz	1619	Ag 1,40g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

572	Grosz	1620	Ag 1,40g				
573	Grosz	1620	Ag 1,40g				
574	Grosz	1620	Cu				Próba w miedzi

575	Grosz	1620	Ag 1,40g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

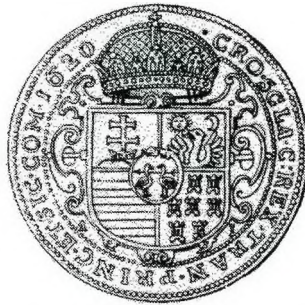

576	Grosz	1621	Ag 1,40g				
577	Grosz	1622	Ag 1,40g				
578	Grosz	1623	Ag 1,40g				

579	Grosz	1622	Ag 1,40g	2908	6457	R5	
580	Grosz	1623	Ag 1,40g				
581	1/2 Talara	1619	Ag 16,1g				
582	1/2 Talara	1621	Ag 16,1g				
583	1/2 Talara	1622	Ag 16,1g				
584	2/3 Talara	1619	Ag 22,2g				
585	2/3 Talara	1620	Ag 22,2g				

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

586	2/3 Talara	1620	Ag 20,5g				
-----	------------	------	----------	--	--	--	--

587	Talar	1619	Ag 29,6g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

588	Talar	1621	Ag 28,6g			FRK 138/2008 - 1200,-	
-----	-------	------	----------	--	--	-----------------------	--

589	Talar	1621	Ag 28,6g			FRK 95/2004 - 1900,-	
-----	-------	------	----------	--	--	----------------------	--

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

591	Talar	1621	Ag 28,6g				FRK 95/2004 - 1200,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

591A	Talar	1621	Ag 28,6g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

592	Talar	1622	Ag 28,6g				FRK 131/2007 - 1400,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	-----------------------

593	Talar	1622	Ag 28,6g				HDR 77/2006 - 1350,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

594	Talar	1622	Ag 28,6g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

595	Talar	1622	Ag 28,6g				FRK 92/2004 - 1200,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

595A	Talar	1622	Ag 28,6g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

92	595B	Talar	1622	Ag 28,6g			
----	------	-------	------	----------	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

596	1/4 Dukata	1619	Au 0,88g				
597	1/4 Dukata	1620	Au 0,88g				

598	1/4 Dukata	1622	Au 0,88g				
599	1/4 Dukata	1623	Au 0,88g				
600	1/4 Dukata	1624	Au 0,88g				
601	1/4 Dukata	1626	Au 0,88g				
602	1/4 Dukata	1627	Au 0,88g				
603	1/4 Dukata	1627	Au 0,88g				
604	1/4 Dukata	1628	Au 0,88g				
605	Dukat	1613	Au 3,44g				

606	Dukat	1614	Au 3,48g				HDR 81/2007 - 3400,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

607	Dukat	1614	Au 3,48g				NAC 28/2005 - 2900,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

608	Dukat	1614	Au 3,48g				BPN 375/2003 - 2300,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	-----------------------

609	Dukat	1615	Au 3,46g				FRK 96/2004 - 3000,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

610	Dukat	1615	Au 3,46g				NAC 28/2005 - 2300,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

611	Dukat	1616	Au 3,46g				HD 296/2003 - 1200,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

611A	Dukat	1616	Au 3,46g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

612	Dukat	1618	Au 3,46g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

613	Dukat	1618	Au 3,46g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

614	Dukat	1619	Au 3,46g				UBS 73/2007 - 850,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

615	Dukat	1619	Au 3,46g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

616	Dukat	1620	Au 3,46g				HDR 81/2007 - 1500,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

617	Dukat	1620	Au 3,46g				HDR 80/2007 - 1500,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

618	Dukat	1620	Au 3,46g				
-----	-------	------	----------	--	--	--	--

619	Dukat	1621	Au 3,46g				FRK 129/2007 - 3800,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	-----------------------

620	Dukat	1621	Au 3,46g				HD 308/2007 - 2775,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

620A	Dukat	1621	Au 3,46g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

620B	Dukat	1621	Au 3,46g				
------	-------	------	----------	--	--	--	--

621	Dukat	1621	Au 3,46g				HD 296/2003 - 1750,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

622	Dukat	1621	Au 3,46g				LN 85/2002 - 750,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	--------------------

623	Dukat	1622	Au 3,48g				WAG 39/2006 - 1000,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	----------------------

624	Dukat	1622	Au 3,48g				BPN 375/2003 - 1500,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	-----------------------

625	Dukat	1622	Au 3,48g				FRK 96/2004 - 900,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	---------------------

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

626	Dukat	1622	Au 7,00g				FRK 144/2008 - 3600,-
-----	-------	------	----------	--	--	--	-----------------------

627	Dukaty	1613	Au 7,00g				
628	Dukaty	1615	Au 7,00g				

629	10 Dukatów	1616	Au 34,6g				HDR 73/2004 - 11500,-
-----	------------	------	----------	--	--	--	-----------------------

630	10 Dukatów	1619	Au 34,6g				
-----	------------	------	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

631	10 Dukatów	1620	Au 34,6g				
-----	------------	------	----------	--	--	--	--

632	10 Dukatów	1621	Au 35,1g				
633	10 Dukatów	1621	Au 35,1g				

633A	Medal	--	Ag				
------	-------	----	----	--	--	--	--

633B	Medal	--	Ag 13,9g				
------	-------	----	----------	--	--	--	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

633C	Medal	--	Ag 16,2g				
------	-------	----	----------	--	--	--	--

633D	Medal	--	Ag 20,8g				
------	-------	----	----------	--	--	--	--

WŁADYSŁAW WAZA

1645 - 1648

Władysław IV Waza (ur. 9 czerwca 1595 w Łobzowie, zm. 20 maja 1648 w Merezcu) – król Polski w latach 1632-1648 i tytułarny król szwedzki 1632-1648, wybrany carem rosyjskim 1610, tytułarny car rosyjski do 1634, syn Zygmunta III Wazy i jego pierwszej żony Anny Habsburżanki. Władysław jako jedyny spośród dzieci zrodzonych z tego związku przeżył okres dzieciństwa i osiągnął pełnoletniość. Od początku widziano w nim dziedzica ojca, albowiem było niemal pewne, że po śmierci

Zygmunta III wybór szlachty padnie na najstarszego syna królewskiego. Od 1611 r., dla obeznania się ze sprawami publicznymi, upoważniony został do zasiadania na posiedzeniach sejmowych. Już przed elekcją okazało się, iż królewicz Władysław nie ma prawie żadnego poważnego konkurenta do tronu Rzeczypospolitej. Poparli go zarówno bracia, jak i papież Urban VIII oraz, co najważniejsze, sejmiiki szlacheckie. W takiej sytuacji inni pretendenci, jak np. szwedzki król Gustaw Adolf, nie mieli większych szans. W dniu 21 października 1632 roku stronicy Władysława oraz czterech jego braci przedstawili kandydaturę królewicza do tronu Rzeczypospolitej. W dniu 8 listopada 1632 roku dokonano wyboru nowego króla. Władysława Zygmunta Wazy Uzyskał on 3543 głosy elektorskie szlachty. Długo zwlekał z zawarciem małżeństwa. Ostatecznie w wieku 42 lat Władysław pojął za żonę o 16 lat młodszą arcyksiężniczkę Cecylię Renatę, córkę cesarza Ferdynanda II. Ślub i koronacja małżonki królewskiej odbył się w Warszawie. Po jej śmierci król związał się ze spokrewnioną z francuską rodziną królewską Marią Gonzagą de Nevers. Z uwagi na okoliczność, iż Władysław nie otrzymał należnego posagu 3 maja 1645r. na mocy układu warszawskiego pomiędzy Władysławem a Ferdynandem III Habsburgiem Wazowie nabyli tytułem zastawu ziemie księstwa opolskiego i raciborskiego. Zgodnie z tym układem zastaw, o ile wcześniej nie zostałby wykupiony, wygaśnie po upływie 50 lat od dnia zawarcia, chyba żeby wcześniej wygasta linia Wazów po ojcu Władysława Zygmuncie. Ostatecznie został on wykupiony w 1666r. W 1599 Sejm Szwedzki zdeponował Zygmunta III, a tron przekazał jego synowi, królewiczowi Władysławowi IV Wazie. Istniał jednak warunek: księża Władysław IV miał przybyć do Szwecji i przejść na protestantyzm. Warunki te jednak nie zostały spełnione i na tron obrano Karola IX Sudermańskiego. Wygaśnięcie dynastii Rurykowiczów w Rosji w 1598. rozpoczęło okres tzw. Wielkiej Smuty, czyli walk wewnętrznych i zewnętrznych interwencji. W walkach brali udział także polscy magnaci, którzy poparli kandydaturę Dymitra Samozwańca do tronu carskiego. Po roku jednak został on obalony przez Wasyla Szuskiego, który zawarł sojusz z Karolem IX Sudermańskim, co Zygmunt III Waza uznał za wypowiedzenie wojny. W tej sytuacji wojska polskie ruszyły na Smoleńsk, podążając na odsiecz miastu wojska rosyjskie zostały rozbite w bitwie pod Kłuszynem w lipcu 1610. przez wojska dowodzone przez hetmana Stanisława Żółkiewskiego. Po tym wydarzeniu bojarzy rosyjscy obalili cara Wasyla Szuskiego, a koronę carską zaproponowali królewiczowi Władysławowi. W latach 1617 - 1618 królewicz podjął jeszcze jedną próbę odzyskania korony carskiej, nie udało mu się jednak zdobyć miasta. Wobec tego postanowiono zawrzeć rozejm w Dywilinie, który oznaczał rezygnację Wazów z pretendowania do korony carskiej. W 1618r. w Czechach wybuchło powstanie antyhabsburskie, które rozpoczęło tzw. wojnę trzydziestoletnią. Do powstania przyczynili się także mieszkańcy Śląska, którzy byli protestantami. Ówczesny biskup wrocławski, arcyksiążę Karol Habsburg, który był bratem dwóch polskich królów - Anny i Konstancji, zwrócił się z prośbą do Zygmunta III Wazy, aby król przysłał swego syna na Śląsk, a właściwie do Nysy, stolicy księstwa biskupiego. Władysław miał odgrywać rolę mediatora i przekonać stany śląskie do decyzji o nieprzyłączeniu się do powstania. Za pozwoleniem ojca Władysław wyjechał do Nysy, gdzie przebywał od maja do września 1619r. Jeszcze w drodze na Śląsk w Częstochowie, przybyli do Władysława posłowie Ślązaków i Czechów ofiarując mu koronę czeską. Królewicz miał szansę objęcia tronu czeskiego, bowiem w marcu 1619r. zmarł cesarz Maciej. Ze względu na ojca Władysław odrzucił propozycję Czechów. Jego mediacja w Nysie zakończyła się fiaskiem.

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

634	3 Krajcary	1647	Ag	2919	6465	R7	WCN 27/2002 - 1250,-
635	3 Krajcary	1647	Ag	2919	6465	R7	

636	3 Krajcary	1647	Ag	--	6463	R7	
-----	------------	------	----	----	------	----	--

637	3 Krajcary	1647	Ag	--	6464	R7	
-----	------------	------	----	----	------	----	--

KAROL FERDYNAND WAZA

1648 - 1655

Karol Ferdynand Waza (ur 13 października 1613 roku w Warszawie – zm. 9 maja 1655 roku w Wyszkanie), biskup wrocławski od 1625, biskup płocki od 1640. Syn Zygmunta III Wazy i Konstancji Habsburżanki, brat Jana Kazimierza, przyrodni brat Władysława IV Wazy. Od młodości surowo wychowywany przez Urszulę Meierin i przeznaczony do stanu duchownego. W 1625

został biskupem wrocławskim i księciem nyskim (mimo oporu tamtejszej kapituły), w 1640 został mianowany biskupem płockim. Inne jego tytuły to: opat czerwiński (od 1633), opat mogiński (od 1650) i opat komendatoryjny tyniecki (1635–1641). Mimo bycia biskupem nigdy nie otrzymał odpowiednich święceń. Po śmierci Władysława IV Wazy niespodziewanie zgłosił swoją kandydaturę na króla Polski (miał poparcie dużej części szlachty i tzw. stronnictwa wojennego z Jerolim Wiśniowieckim na czele). Jednak po negocjacjach z bratem, a przede wszystkim po liście Bohdana Chmielnickiego – gwarantującego pokój w razie wyboru Jana Kazimierza – zrezygnował z kandydowania w zamian za księstwa opolskie i raciborskie i obietnicę nadania w przyszłości dwóch opactw. Zmarł w swoim pałacu w Wyszkanie, co upamiętnia wystawiony po 1655 roku marmurowy obelisk.

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

638	Greszel	1654	Ag	2941	6466	R6	M&S 4/2006 - 170,-
-----	---------	------	----	------	------	----	--------------------

639	Krajcar	1654	Ag	--	6467	R6	
-----	---------	------	----	----	------	----	--

640	3 Krajcary	1654	Ag	2940	6469	R7	
-----	------------	------	----	------	------	----	--

641	3 Krajcary	1654	Ag	2940	6469	R7	
-----	------------	------	----	------	------	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

642	1/4 Talara	1654	Ag 7,08g	--	6489	R8	
643	1/2 Talara	1653	Ag	2931	6480	R6	

644	1/2 Talara	1654	Ag	2938	6490	R5	
-----	------------	------	----	------	------	----	--

645	Talar	1653	Ag	2929	6470	R7	
646	Talar	1653	Ag	2930	6471	R8	Klipa ośmioboczna
647	Talar	1654	Ag	2935	--		
648	Talar	1654	Ag	2936	6491	R8	Klipa
649	Talar	1654	Ag	2937	6497	R7	Klipa ośmioboczna
650	2 Talary	1653	Ag	2928	6471	R8	
651	1/2 Dukata	1654	Au	--	6468	R*	

652	Dukata	1654	Au	--	6476	R7	
-----	--------	------	----	----	------	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

653	2 Dukaty	1653	Au	2926	6478	R7	
654	2 Dukaty	1653	Au	2927	6484	R6	Klipa ośmioboczna

655	2 Dukaty	1654	Au	2934	6487	R7	
-----	----------	------	----	------	------	----	--

656	2 Dukaty	1654	Au	--	6493	R8	
657	2 Dukaty	1653	Au	2922	6479	R7	

658	3 Dukaty	1653	Au	2923	6481	R7	
659	3 Dukaty	1653	Au	2924	6483	R7	Klipa sześcioboczna
660	3 Dukaty	1653	Au	2925	6485	R6	Klipa ośmioboczna
661	3 Dukaty	1654	Au	2933	6488	R7	
662	3 Dukaty	1654	Au	--	6494	R8	
663	4 Dukaty	1653	Au	2921	6482	R7	Klipa
664	4 Dukaty	1654	Au	2932	6495	R7	Klipa ośmioboczna

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

665	10 Dukatów	1653	Au 33,9g	2920	64736	R8	FRK 147/1009 - 9250,-
666	12 Dukatów	1654	Au	--	6475	R*	

Wybrano jedynie monety Księstwa Opolsko - Raciborskiego.

JAN KAZIMIERZ WAZA

1655 - 1666

Jan II Kazimierz Waza (ur. 22 marca 1609 w Krakowie, zm. 16 grudnia 1672 w Nevers) – król Polski w latach 1648-1668, tytułarny król Szwecji do 1660 z dynastii Wazów Syn króla Polski i Szwecji Zygmunta III Wazy i Konstancji Habsburżanki, arcyksiężniczki austriackiej. Przyrodni brat Władysława IV Wazy. Jan Kazimierz urodził się w niedzielę 22 marca 1609. W 1626, w czasie sejmiku toruńskiego, z inicjatywy matki, a przez jej stronników, został zgłoszony jako kandydat na następcę tronu. Młodość upłynęła przyszłemu królowi w znacznym stopniu na wojowaniu. W 1629 ojciec zabrał go do Prus na wyprawę przeciwko Szwedom. W czasie elekcji brata był posłem do stanów Rzeczypospolitej, następnie brał udział w wojnie smoleńskiej, potem w konflikcie z Turcją. W drodze powrotnej miał dłuższy postój we Lwowie. Zaraził się tam ospą, która pozostawiła ślady na jego twarzy do końca życia. 25 czerwca 1635 w obliczu nowej wojny ze Szwecją podążył do Torunia. W Wiedniu, gdzie pojechał na ślub Marii Anny – córki cesarza z Maksymilianem I – elektorem bawarskim, jako reprezentant króla prowadził pertraktacje w sprawie pomocy Habsburgów w walce przeciwko Szwedom. Otrzymał pod swoje dowództwo regiment kirasjerów i polskich ochotników, z którymi wyruszył na front wojny trzydziestoletniej do Alzacji. Powrócił do kraju po zawarciu przez Władysława IV rozejmu w Sztumskiej Wsi 12 września 1635. Ponieważ, mimo cesarskich obietnic, nie otrzymał księstwa lennego, a sejm nie przyznał mu księstwa Kurlandii, więc przyjął propozycję godności wicekróla Portugalii. Udał się do Hiszpanii, gdzie miał otrzymać coroczną pensję i zawrzeć małżeństwo. Po trzech latach, wbrew woli królewskiej, wyjechał do Włoch i wstąpił do zakonu jezuitów w Loreto, który opuścił jednak już po dwóch latach nowicjatu. Mimo braku święceń kapłańskich 16 maja 1646 otrzymał od papieża godność kardynalską. Domagał się potem prawa używania tytułu księcia i korony w herbie, a zakazywały tego kardynałom papieskie dekrety, czym wywołał zgorszenie współczesnych, w końcu ogłosił się stronnikiem Francji i kardynała Mazariniego, po czym w świeckim stroju ze szpadą u boku przyjechał do Polski. W 1647, po śmierci 7-letniego królewicza Zygmunta jedyne go syna Władysława IV, Jan Kazimierz stał się tytułarnym spadkobiercą tronu szwedzkiego i przypuszczalnym następcą brata na tronie Rzeczypospolitej. Wówczas złożył na ręce papieża Innocentego X godność kardynalską. Po śmierci brata, Władysława IV Wazy, Jan II Kazimierz Waza został obrany królem Rzeczypospolitej 20 listopada 1648, po sześciu miesiącach trwającej wolnej elekcji. Uzyskał 4 352 głosy elektorskie szlachty. 17 stycznia 1649 w katedrze wawelskiej arcybiskup gnieźnieński i prymas Polski Maciej Łubieński koronował Jana Kazimierza na króla Polski. W maju władca poślubił wdowę po swym bracie, księżniczkę francuską Ludwikę Marię Gonzaga. Najazd Szwedów na Rzeczypospolitą w 1655 r. nie spotkał się początkowo z większym oporem i wojska szwedzkie załazy w krótkim czasie prawie całe terytorium Korony i część Litwy. Prawie wszystkie województwa koronne przeszły na stronę króla Szwecji Karola X Gustawa, porzucając Jana Kazimierza. Król udał się 17 października do Głogówka w Księstwie Opolsko-raciborskim, które dzierżył tytułem zastawu. Ostatecznie jednak Szwedzi wyparli zostali z Rzeczypospolitej do maja 1660, a wojna zakończyła się zawarciem pokoju w Oliwie. Niedługo potem Jan Kazimierz rozpoczął starania o przeprowadzenie elekcji vivente rege księcia d'Enghien (księcia francuskiego), Henryka Juliusza Burbon-Condé. W 1661 porzucił jednak ten projekt, wobec stanowczego oporu sejmików ziemskich.

Nr	Nominal	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
----	---------	-----	-------	-----	-----	----------	--------------------

667	Krajcar	1666	Ag	--	--	R8	
-----	---------	------	----	----	----	----	--

668	3 Krajcary	1657	Ag 1,67g	2942	6498	R7	
-----	------------	------	----------	------	------	----	--

669	3 Krajcary	1658	Ag 1,67g	2943	6499	R7	
-----	------------	------	----------	------	------	----	--

670	3 Krajcary	1660	Ag 1,67g	2944	6500	R7	
-----	------------	------	----------	------	------	----	--

671	3 Krajcary	1661	Ag 1,67g	2945	6503	R8	
-----	------------	------	----------	------	------	----	--

672	3 Krajcary	1661	Ag 1,67g	2945	6501	R7	WCN 41/2007 - 650,-
-----	------------	------	----------	------	------	----	---------------------

673	3 Krajcary	1661	Ag 1,67g	2945	6502	R6	
-----	------------	------	----------	------	------	----	--

Nr	Nominał	Rok	Metal	FuS	Kop	Rzadkość	Ostatnie notowania
673A	6 Krajcarów	1658	Ag		--	--	

674	15 Krajcarów	1664	Ag 4,7g	2946	6504	R8	
675	18 Krajcarów	1658	Ag	--	--		
676	Szóstak	1658	Ag	--	--		
677	Ort	1657	Ag	--	--		
678	Ort	1659	Ag	--	--		
679	1/4 Talara	1660	Ag	--	--		
680	Dukat	1659	Au	--	--		

Zamieszczono wyłącznie monety mennicy opolskiej. Pozycje 673A - 680 wynikają z istniejącej dokumentacji mennicy opolskiej oraz korespondencji. Pozycja 677 do tej pory była przypisywana Lwowowi, jednak mennica Lwowska od 24 stycznia 1657 roku była nieczynna, a produkcję wraz z stemplami przeniesiono do Opola, gdzie wybito 4186 ortów koronnych. Pozycje 676, 678, 679 i 680 były przypisywane były do chwili obecnej mennicom koronnym Rzeczypospolitej.

Objaśnienia użytych skrótów:

WCN - Warszawskie Centrum Numizmatyczne
BPN - Dr Busso Peus Nachtfoger Deutschland älteste Münzhandlung
FRK - Fritz Rudolf Künker Münzhandlung
NLM - Numismatik Lanz München
WAG - WestflälischeAuktion Gesellschaft
HDR - Auktionhaus HD Rauch Vienna
M&S - Auktionhaus Meister & Sonntag
UBS - UBS Gold & Numismatics
NAC - Numismatica Ars Classica
HD - Hess-Divo AG
LMH - Leipziger Münzhandlung und Auktion Heidrun Höhn
HMH - Heidelberger Münzhandlung Herbert Grün e.K.
LN - Leu Numismatik AG
HWC - Heritage World CoinAuctions
STJ - St. James Auctions Ltd
G&M - Gorny & Mosch Giessener Münzhandlung

Zapis WCN 20/2000 - 120,- należy czytać: Moneta notowana na aukcji Nr 20 Warszawskiego Centrum Numizmatycznego sprzedana za równowartość 120,- euro.

ródła ilustracji:

Warszawskie Centrum Numizmatyczne (1-5,10-13,34-39,84,85,367,374,376, 378,383,384,388,634,669,671,672)
Dr Busso Peus Nachtfoger Deutschland älteste Münzhandlung (243,259,314, 353,389,393,394,489,525,608,624)
Fritz Rudolf Künker Münzhandlung (199,216,232,235,239,245,246,251,262, 263,266,267,297,303,312,326,335,336,338,341,355,362,375,379,390,453,480, 483,486,493,506,524,532,535,588,589,591,592,595,609,619,625)
Numismatik Lanz München (207,217,256,293,322,454)
WestflälischeAuktion Gesellschaft (88,228,258,299,304,372,402,403,445,447, 471,628)
Auktionhaus HD Rauch Vienna (89,281,354,398,400,401,438,450-452,457, 473,475,477,478,484,485,494,497,505,516,530,593,606,616,617,629)
Auktionhaus Meister & Sonntag (198,226,264,287,296,329,356,638)
UBS Gold & Numismatics (200,203,295,337,495,531,614)
Numismatica Ars Classica (533,607,610)
Hess-Divo AG (611,620,621)
F. Friedensburg (82,189,191-195,209,210,225,240,241,249,307,310,345,346, 350,352,640,653,655)
E. Kopicki (70-72,83,86,93-95,237,269,300,358,359,365,368,371,373,381, 385-387,396,397,437,460,463,467,636,637,639,644,645,652,656,658,668, 670,673)
B. Paszkiewicz (40,46,53-69,73-81,96,97,127,131,170A,171-187)

BIBLIOGRAFIA

- Bruce CR, Nicol ND *Standart Catalog of German Coins 1601 to present*, Iola 1999
- Dutkowski J *Nowożytnie złoto czasów Jagiellonów 1499 - 1550 w: Przegląd Numizmatyczny* Nr 2/2005
- Dutkowski J *Srebrne i miedziane monety polskie i z Polską związane na aukcjach w latach 1995 - 1999*, Gdańsk 2000
- Friedensburg F *Die Schlesische Münzen des Mittelalters*, Breslau 1931
- Friedensburg F, Seger H *Schlesiens Münzen und Medaillen der neueren Zeit*, Breslau 1901
- Friedensburg F *Schlesiens Münzgeschichte im Mittelalter, Urkundenbuch und Münztafeln*, Breslau 1887
- Friedensburg F *Schlesiens Münzgeschichte im Mittelalter, Münzgeschichte und Münzbeschreibung*, Breslau 1888
- Halačka I *Vladni mincovnictvi na našem uzemi 1620 - 1740*, Brno 1980
- Kopicki E *Ilustrowany skorowidz pieniędzy polskich i z Polską związanych*, Warszawa 1995
- Kopicki E *Monety Ziemi Pruskiej 1353 - 1408 w: Biuletyn Numizmatyczny* Nr 3/2003
- Krause M *Standart Catalog of World Coins 1601- 1700*, Iola 2001
- Krzyżaniwskij A *Czy w mennicy lwowskiej bito monety w latach 1383 - 1387? W: Pieniądz pamiątkowy i okolicznościowy - wspólnota dziejów*, Warszawa 2000
- Krzyżaniwskij A *Mennictwo halicko - ruskie Władysława Opolczyka w: Biuletyn Numizmatyczny* Nr 2/2006
- Mękicki J *Mennictwo Lwowa w: Grosz* 30/1989
- Mękicki J *Monety Rusi Czerwonej w XIV - XV w*, Warszawa 1983
- Mrowiński E *Mennictwo śląskie na przełomie średniowiecza i czasów nowożytnych w: Biuletyn Numizmatyczny* 7-12/1988
- Mrowiński E *Symbolika wyobrażeń monet Andegawenów w Polsce w: Biuletyn Numizmatyczny* Nr 1-2/1985
- Opozda T *Mennica opolska w XVII wieku w: Wiadomości Numizmatyczne* Nr 3-4/1978
- Parchimowicz J *Monety polskie od Władysława IV (1633) do 1916*, Szczecin 2008
- Paszkiewicz B *Pieniądz górnośląski w średniowieczu*, Lublin 2000
- Paszkiewicz B *Średniowieczne halerze Górnego Śląska na nowo uporządkowane w: Biuletyn Numizmatyczny* Nr 1/1995
- Pietrzyński T *Rzadka ćwierćtalarówka opolsko-raciborska i nowa odmiana pruskiego półtoraka w: Biuletyn Numizmatyczny* 6-7/1983
- von Saurma - Jeltsch HF *Schlesische Münzen und Medallien*, Breslau 1883
- Schmidt A *Tytulatura śląska na monetach siedmiogrodzkich Gabriela Bethlena w: Biuletyn Numizmatyczny* Nr 3/1996
- Stecki K *Nieznana odmiana półgrosza Władysława Opolczyka w: Wiadomości Numizmatyczne* Nr 4/1966
- Tylicki J *Próba grosza koronnego czy śląski krucierz Jana Kazimierza w: Biuletyn Numizmatyczny* Nr 4/1997

SPIS TREŚCI

1. Kazimierz	4
2. Mieszko Otyły	7
3. Władysław	9
4. Bolesław	11
5. Władysław Opolczyk	13
6. Bolesław IV	17
7. Bernard Niemodliński	19
8. Jan i Mikołaj	22
9. Mikołaj	23
10. Bolesław Wołoszek	26
11. Jerzy Fryderyk Hohenzollern	28
12. Gabriel Bethlen	58
13. Władysław Waza	100
14. Karol Ferdynand Waza	102
15. Jan Kazimierz Waza	106